

URZĄD GMINY ZAKLIKÓW

**PLAN GOSPODARKI ODPADAMI
DLA GMINY ZAKLIKÓW
NA LATA 2009 - 2012
Z UWGLĘDNIENIEM LAT 2013 - 2020**

Zaklików, 2009 r.

WYKONAWCA OPRACOWANIA:

Biuro Projektowo-Doradcze „EKOPROFIL”

NADZÓR REALIZACYJNY:

Urząd Gminy Zaklików

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	6
1.1. Podstawa prawna opracowania	6
1.2. Cel i zakres opracowania	7
1.3. Struktura dokumentu	10
1.4. Metodyka opracowania planu	10
1.5. Wykonawca opracowania	11
2. Charakterystyka gminy	11
3. Diagnoza stanu środowiska	17
4. Aktualny stan gospodarki odpadami	24
4.1. Odpady komunalne	24
4.2. Odpady przemysłowe i niebezpieczne	41
4.3. Ocena gospodarki odpadami na terenie Gminy Zaklików	58
5. Prognozowane zmiany w gospodarce odpadami	59
6. Projektowany system gospodarki odpadami	67
7. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami	79
8. Zadania, rodzaj realizacji przedsięwzięć oraz źródła środków finansowych	80
9. Analiza oddziaływania planu na środowisko	89
10. Aspekty finansowe wdrażania programu	90
11. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów	94
12. Streszczenie	96
13. Spis wykorzystanych materiałów	99

SPIS TABEL

	strona
Tabela nr 2.1. Długość sieci wodociągowej, ilość przyłączy oraz ilość zużytej wody	13
Tabela nr 2.2. Ilość podpisanych umów na dostawę wody w poszczególnych sołectwach	14
Tabela nr 2.3. Długość sieci kanalizacyjnej, ilość przyłączy, ilość wywiezionych nieczystości oraz odprowadzonych ścieków	14
Tabela nr 2.4. Długość sieci gazowej i ilość przyłączy	15
Tabela nr 2.5. Liczba przedsiębiorstw w poszczególnych gałęziach produkcyjno – handlowo- usługowych	16
Tabela nr 4.1. Obliczenie ilości powstających odpadów komunalnych w ciągu roku	27
Tabela nr 4.2. Zestawienie ilości zawartych umów na odbiór odpadów stałych w poszczególnych sołectwach	30
Tabela nr 4.3. Ilość odpadów komunalnych zdeponowanych na składowisku w latach 2007 – 2008	33
Tabela nr 4.4. Skład morfologiczny odpadów wielkogabarytowych	34
Tabela nr 4.5. Udział poszczególnych składników odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.	36
Tabela nr 4.6. Ilości poszczególnych strumieni odpadów wchodzących w skład odpadów budowlanych i remontowych	37
Tabela nr 4.7. Bilans odpadów opakowaniowych dla gminy Zaklików za rok 2008 w Mg	38
Tabela nr 4.8. Zestawienie ilości zawartych umów na odbiór odpadów stałych w poszczególnych sołectwach	40
Tabela nr 4.9. Ilość mieszkańców oraz ilość pokryć dachowych zawierających azbest w poszczególnych sołectwach	49
Tabela nr 4.10. Ilość powstałych odpadów niebezpiecznych na terenie przedsiębiorstw	58
Tabela nr 5.1. Prognoza ludności dla gminy Zaklików	60
Tabela nr 5.2. Wskaźniki generowania strumieni odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich dla roku 2000[kg/M/r]	61

Tabela nr 5.3. Bilans odpadów komunalnych dla gminy Zaklików w Mg – prognoza na lata 2009 - 2020	63
Tabela nr 5.4. Bilans odpadów opakowaniowych dla gminy Zaklików w Mg – prognoza	64
Tabela nr 5.5. Prognozowana masa wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji dla woj. podkarpackiego	64
Tabela nr 5.6. Prognozowana ilość poszczególnych strumieni odpadów w latach 2003-2014 na obszarze objętym działalnością „Stalowa W. - Tarnobrzeg” (tys. Mg/ rok)	66
Tabela nr 5.7. Prognoza ilości poszczególnych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tys. Mg/ rok)	67
Tabela nr 11.1. Wskaźniki monitoringu dla gminy Zaklików	95

SPIS RYCIN

	strona
Ryc. nr 1.1. Relacje Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Zaklików do innych opracowań na poszczególnych szczeblach	8
Ryc. nr 2.1. Lokalizacja Gminy Zaklików	12
Ryc. nr 4.1. Lokalizacja instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w gm. Zaklików	28
Ryc. nr 6.1. Kierunek przemieszczania odpadów	75

1. Wprowadzenie

Rzeczpospolita Polska zgodnie z zapisami Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Ochrona środowiska jest obowiązkiem obywateli i władz publicznych, które poprzez swoją politykę, powinny zapewnić nie tylko bezpieczeństwo ekologiczne, ale i dostęp do zasobów nie uszczuplonych współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

1.1 Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną opracowania niniejszej Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Zaklików są poniższe akty prawne:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2008 nr 39, poz. 251 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 2001 nr 100, poz. 1085 z późn. zm.).

Sporządzenie gminnego planu gospodarki odpadami wynika z Art. 14-16 ustawy o odpadach. Za wykonanie dokumentu odpowiedzialny jest Wójt Gminy.

Plan gospodarki odpadami jest uchwalany przez Radę Gminy, podlega uaktualnieniu nie rzadziej niż co 4 lata a raz na 2 lata Wójt Gminy jest zobowiązany przedstawić Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji planu.

Projekt aktualizacji planu gospodarki odpadami dla gminy Zaklików podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa podkarpackiego oraz zarząd powiatu stalowowolskiego. Powyższe organy udzielają opinii w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu, nie udzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla gminy Zaklików została opracowana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003 nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

1.2 Cel i zakres opracowania

Głównym celem opracowania jest wskazanie efektywnych rozwiązań problemów związanych z gospodarką odpadami w gminie. Rozwiązania te mają za zadanie dostosować w jak największym stopniu system gospodarki odpadami w gminie Zaklików do wymagań prawnych, społecznych i ekonomicznych.

W aktualizacji planu sformułowano cele do osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Zaklików. Opracowany plan obejmuje okres 2009 – 2012, z uwzględnieniem perspektywy długoterminowej do roku 2020.

Zapisy niniejszego opracowania są spójne z zapisami poniższych dokumentów nadrzędnych:

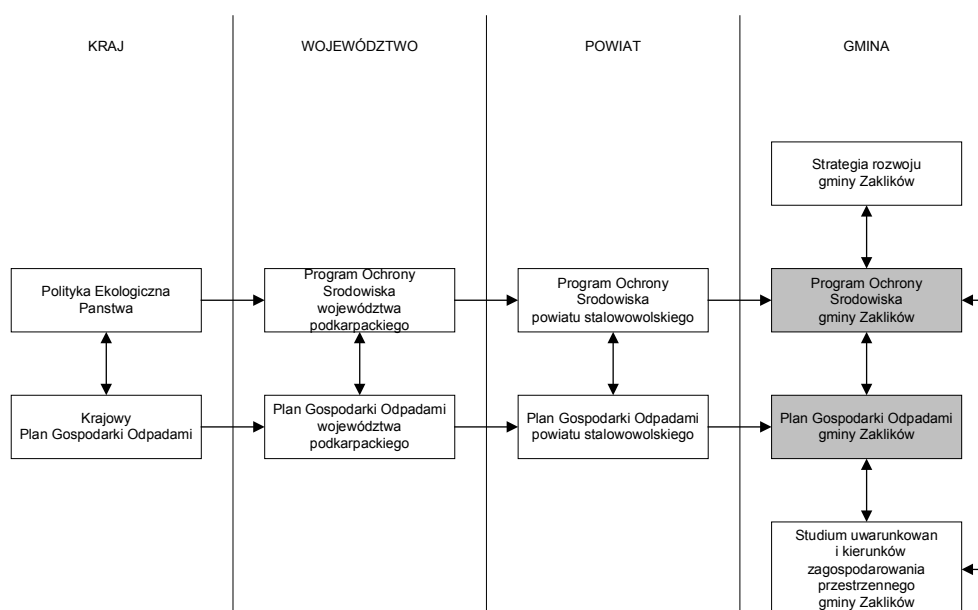
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami,
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego,
- Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Stalowowolskiego,

Zgodnie z polskim prawodawstwem w dziedzinie gospodarowania odpadami, do opracowania zakresu zadań przyjęto następujące zasady postępowania z odpadami:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
- zapewnienie odzysku, w tym głównie recyklingu odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć,
- unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem),
- bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się, z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne, poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla gminy Zaklików stanowi spójną część Programu ochrony środowiska dla Gminy Zaklików. Relacje pomiędzy niniejszymi opracowaniami a opracowaniami na poszczególnych szczeblach administracyjnych przedstawiają się następująco.

Ryc. nr 1.1. Relacje Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Zaklików do innych opracowań na poszczególnych szczeblach

Ponadto Plan gospodarki odpadami dla Gminy Zaklików jest zgodny z następującymi dokumentami i opracowaniami:

- Strategia rozwoju energetyki odnawialnej, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2000 r.,
- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Rada Ministrów, Warszawa marzec 2010 r.,

Przy sporządzaniu planu gospodarki odpadami dla gminy Zaklików korzystano z „Poradnika powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami”, wydanego przez Ministerstwo Środowiska w 2002 r.

Aktualizacja Planu przyjmuje podstawowe zasady ogólne, leżące u podstaw polityki ochrony środowiska UE i Polski. Są to:

- zasada zrównoważonego rozwoju,
- zasada równego dostępu do środowiska postrzegana w kategoriach:
- sprawiedliwości międzypokoleniowej,

- sprawiedliwości międzyregionalne i międzygrupowej,
- równoważenia szans między człowiekiem i przyrodą,
- zasada przezorności,
- zasada uspołecznienia i subsydiarności,
- zasada prewencji,
- zasada „zanieczyszczający” płaci,
- zasada skuteczności efektywności ekologicznej i ekonomicznej.

W opracowaniu zaproponowano system kompleksowych i zintegrowanych działań na rzecz minimalizacji wytwarzania odpadów, zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów wytworzonych na terenie gminy Zaklików. Zdefiniowanie zadań poprzedzone było analizą obecnego stanu gospodarki odpadami w gminie. Analiza ta pozwoliła zaprojektować rozwiązania dostosowujące system gospodarowania odpadami na terenie gminy Zaklików do standardów technologicznych i ekologicznych Unii Europejskiej. Rozwiązania te ponadto są ukierunkowane na uzyskanie jak największego efektu ekologicznego przy jak najmniejszych nakładach. Zapisy aktualizacji planu powinny zagwarantować mieszkańcom gminy należną higienę środowiska lokalnego oraz poczucie bezpieczeństwa i komfortu ekologicznego w miejscu zamieszkania.

W opracowaniu dokonano podziału odpadów powstających na terenie gminy Zaklików na trzy zasadnicze grupy:

- odpady powstające w sektorze komunalnym: odpady komunalne, odpady opakowaniowe, komunalne osady ściekowe,
- odpady powstające w sektorze gospodarczym: odpady przemysłowe, odpady z jednostek służby zdrowia, baterie i akumulatory, oleje odpadowe, wyeksploatowane pojazdy, zużyte opony,
- odpady niebezpieczne, wydzielone z odpadów powstających w sektorze komunalnym i gospodarczym.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla Gminy Zaklików ma otwartą formułę, co oznacza że powinien być korygowany i uszczegóławiany wraz ze zmianą aktów prawnych związanych z niniejszym dokumentem a także w przypadku wystąpienia szczególnych okoliczności i warunków na terenie gminy.

1.3 Struktura dokumentu

Rozdział 1	Zawiera podstawy prawne, cel, zakres opracowania oraz metodykę jego tworzenia.
Rozdział 2	Zawiera ogólną charakterystykę gminy Zaklików.
Rozdział 3	Zawiera diagnozę stanu środowiska w gminie.
Rozdział 4	Aktualny stan gospodarki odpadami w gminie Zaklików
Rozdział 5	Prognozowane zmiany w gospodarce odpadami
Rozdział 6	Projektowany system gospodarki odpadami
Rozdział 7	Działania mające na celu poprawę w zakresie gospodarki odpadami w gminie
Rozdział 8	Zadania do realizacji w latach 2009 – 2019 oraz źródła środków finansowych
Rozdział 9	Analiza oddziaływania planu na środowisko
Rozdział 10	Instrumenty finansowe służące do realizacji zamierzonych celów
Rozdział 11	Monitoring i ocena realizacji zamierzonych celów
Rozdział 12	Streszczenie w języku niespecjalistycznym

1.4 Metodyka opracowania programu

Opracowanie zostało wykonane w bieżącej konsultacji z przedstawicielami Gminy Zaklików. Metodyka tworzenia Planu oparta była o następujące elementy:

- ustalenie szczegółów, zakresu i formy opracowania w oparciu o dyskusje z władzami Gminy,
- przegląd i ocena wszystkich dostępnych danych o stanie środowiska i stanie gospodarki odpadami na terenie Gminy,
- analiza dokumentów finansowych Gminy,
- sprecyzowanie potrzeb gminy w zakresie gospodarki odpadami,
- opracowanie celów krótkoterminowych i długoterminowych oraz zadań i szczegółowych przedsięwzięć w konsultacji z przedstawicielami gminy,
- określenie środków finansowych związanych z zadaniami oraz źródeł finansowania,

- określenie metod weryfikacji celów i monitorowania wdrażania planu.

Opracowanie zostało wykonane na podstawie zebranych materiałów, z których większość pochodziła z Urzędu Gminy Zaklików, natomiast pozostałe z instytucji, jednostek i przedsiębiorstw działających na terenie gminy.

1.5 Wykonawca opracowania

Opracowanie zostało wykonane na zlecenie Wójta Gminy Zaklików przez Biuro Projektowo-Doradcze EKOPROFIL w Lublinie. Realizacja zlecenia była prowadzona przez zespół pod kierunkiem mgr inż. Filipa Szydeł, a nadzór realizacyjny pełnił Wójt Gminy Zaklików.

2. Charakterystyka Gminy Zaklików

Gmina Zaklików jest jedną z sześciu gmin powiatu stalowolskiego, położona jest w województwie podkarpackim.

Gmina Zaklików graniczy:

- od zachodu i południowego zachodu z gminą Radomyśl n/Sanem,
- od południa z gminą Pysznica,
- od północy i wschodu z województwem lubelskim - gminą Gościeradów i gminą Trzydnik Duży (powiat kraśnicki), oraz gminą Potok Wielki (powiat janowski).

Ryc. 2.1. Lokalizacja Gminy Zaklików

Powierzchnia gminy wynosi 202,15 km². W jej skład wchodzi 16 sołectw: Zaklików, Antoniówka Lipa, Gielnia, Goliszowiec, Łysaków, Łysaków Kolonia, Irena, Dąbrowa, Karkówka, Zdziechowice Pierwsze, Zdziechowice Drugie, Józefów, Baraki Stare, Baraki Nowe, Łążek Zaklikowski.

Odległości od ośrodków miejskich wynoszą: od miasta Stalowa Wola ok. 20 km i ok. 30 km od miasta Kraśnika (woj. lubelskie).

Teren gminy zamieszkuje 8 765 osób, gęstość zaludnienia wynosi 43 os/km² i jest niższa od średniej województwa 118 os/km², średniej powiatu 133 os/km² i kraju 124 os/km².

Przyrost naturalny na terenie gminy jest ujemny. Prognoza demograficzna na następne lata przewiduje liczbę stałej ludności gminy na poziomie: 2010 – 8856 os., 2019 – 8890 os.

Infrastrukturę drogową gminy tworzą:

- droga wojewódzka nr Nr 855 Olbięcín-Zaklików-Stalowa Wola,
- droga wojewódzka Nr 857 Zaklików-Modliborzyce,

- drogi gminne.

Na terenie gminy znajdują się dwa ujęcia wody:

- ujęcie Zdziechowice – Karkówka o zasobach w wysokości 59 m³/ h,
- ujęcie Zdziechowice – Radna Góra o zasobach w wysokości 20 m³/ h.

W gminie zwodociągowane są następujące miejscowości: Zaklików, Zdziechowice Pierwsze, Zdziechowice Drugie, Lipa, Karkówka, Gielnia, Irena, Józefów, Baraki Stare, Antoniówka, Dąbrowa .

Poniżej zostały przedstawione dane dotyczące sieci wodociągowej.

Tabela nr 2.1. Długość sieci wodociągowej, ilość przyłączy oraz ilość zużytej wody

<i>Sieć wodociągowa</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>
Dł. czynnej sieci rozdzielczej [km]	103,7	104,87
Dł. sieci przyłączeniowej [km]	55,7	60,06
Liczba przyłączy [szt.]	1945	2041
Ilość zużytej wody [m ³]	122000	139400

źródło: dane UG Zaklików

Na terenie gminy Zaklików podpisano 1933 umów na dostawę wody przez gminną sieć wodociągową.

Szczegółowe dane zostały zawarte poniżej.

Tabela nr 2.2. Ilość podpisanych umów na dostawę wody w poszczególnych sołectwach

Sołectwo	Liczba podpisanych umów
Zaklików	799
Lipa/Gielnia	576
Irena	52
Zdziechowice	339
Dąbrowa	29
Antoniówka	18
Józefów	16
Baraki Stare	34
Karkówka	38
Łysaków	32

źródło: dane UG Zaklików

Aktualnie realizowana jest sieć kanalizacyjna w miejscowościach Zaklików, Lipa i Zdziechowice. Gmina posiada dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków w miejscowości Lipa i Zaklików. Wyposażone są one w punkty przyjmowania nieczystości ze zbiorników bezodpływowych (szamb).

Poniżej zostały zestawione dane dotyczące sieci kanalizacyjnej.

Tabela nr 2.3. Długość sieci kanalizacyjnej, ilość przyłączy, ilość wywiezionych nieczystości oraz odprowadzonych ścieków

<i>Sieć sanitarna</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>
Dł. czynnej sieci rozdzielczej [km]	49,3	50,3
Dł. sieci przyłączeniowej [km]	20,5	20,5
Liczba przyłączy [szt.]	1184	1184
Ilość wywiezionych nieczystości ciekłych do stacji zlewnych [m ³]	1307,8	989
Ilość odprowadzonych ścieków[m ³]	80000	83000

źródło: dane UG Zaklików

Oczyszczone ścieki z oczyszczalni w Lipie o przepustowości 154 m³/dobę wprowadzane są do rowu melioracyjnego B. Oczyszczone ścieki z oczyszczalni w Zaklikowie o przepustowości 300 m³/dobę kierowane są do rzeki Sanny.

Wg stanu na dzień 30.09.2009 r. na terenie gminy podpisano 1214 umów na odbiór ścieków przez kolektory sanitarne.

W miejscowościach nie skanalizowanych mieszkańcy korzystają z usług ZUK Zaklików, który wywozi ścieki zgromadzone w szambach wozem asenizacyjnym o pojemności 3000 litrów na oczyszczalnię. W Urzędzie Gminy jest prowadzona ewidencja zbiorników bezodpływowych

Na terenie gminy Zaklików z sieci gazowej korzysta 420 gospodarstw. Sieć gazowa przebiega przez teren miejscowości Zaklików, Zdziechowice i Lipa.

Poniżej zostały przedstawione dane dotyczące sieci gazowej na terenie gminy Zaklików.

Tabela nr 2.4. Długość sieci gazowej i ilość przyłączy

Miejscowość	Długość sieci gazowej [m]	Ilość przyłączy [m]
Zaklików	14 325	6 892
Zdziechowicach	10 228	4 611
Lipie	5 445	296

źródło: dane UG Zaklików

Gmina Zaklików nie należy do obszarów uprzemysłowionych. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 308 podmiotów gospodarczych. Związane są one głównie z handlem, działalnością usługową oraz działalnością produkcyjną.

Poniżej zostały zestawione ilości zarejestrowanych przedsiębiorstw na terenie gminy.

Tabela nr 2.5. Liczba przedsiębiorstw w poszczególnych gałęziach produkcyjno – handlowo-usługowych

Branża	Ilość w 2008 r.	Ilość w 2009 r.
Działalność produkcyjna:	25	29
- produkcja handlowa	0	0
- produkcja metalowa	0	0
Działalność usługowa:	167	173
- budownictwo	135	139
- transport	32	34
Działalność handlowa oraz naprawy:	132	106
- handel hurtowy	12	7
- handel detaliczny	91	89
- handel obwoźny	29	10
- naprawy artykułów przez. osobistego użytku	0	0
Ogółem	324	308

źródło: dane UG Zaklików

Do największych podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy należą:

- HSW - Fabryka Elementów Złącznych Sp. z o.o. w upadłości,
- Nasycalnia Podkładów kolejowych w Lipie,
- Polski Koncern Naftowy Orlen S.A.,
- PGE Rzeszowski Zakład Energetyczny S. A. Rejon Sprzedaży Janów Lubelski,
- PGN i G S. A. Karpacki oddział Obrotu Gazem w Janowie, Gazownia Sandomierska,
- Zakład Usług Komunalnych w Zaklikowie,
- Dom Pomocy Społecznej w Irenie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Zakład Drzewny „Rejon-Las” Sp. z o.o. w Zaklikowie,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Dankros” Sp. z o.o.

W gminie dominuje działalność usługowa i handlowa (sklepy spożywcze i spożywczo-przemysłowe, handel obwoźny w różnych branżach itp.).

Gmina Zaklików ma charakter typowo rolniczy, na jej terenie znajduje się 2215 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 4,4 ha. Dominuje wielokierunkowa produkcja

rolna, z przewagą upraw zbożowych (70 % w strukturze zasiewów), roślin okopowych, (głównie ziemniaków) oraz hodowla bydła i trzody chlewnej.

Gmina Zaklików charakteryzuje się klimatem umiarkowanym o dużych wpływach klimatu kontynentalnego, czyli większych amplitudach temperatury powietrza, wydłużonych okresach upalnego lata i dłuższymi zimami. Specyficzny klimat występuje w obrębie kompleksów leśnych. Są to obszary zacienione o zmniejszonej ilości bezpośredniego promieniowania słonecznego. Posiadają niższe średnie dobowe temperatury oraz wyrównaną amplitudę wahań temperatur dobowych i rocznych. Wilgotności względne powietrza są zawsze duże. Lasy odznaczają się dużym procentem cisz wietrznych i wydłużonym okresem zalegania mgieł i pokrywy śnieżnej.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu 7,3 °C - 7,7 °C. Gmina położona jest w rejonie dość wilgotnym na tle województwa, o średnich rocznych opadach 600 mm – 650 mm oraz średniej rocznej wilgotności względnej powietrza 66 % – 68 %.

Gmina charakteryzuje się znacznymi walorami krajobrazowymi. Jest ona położona na granicy Wyżyny Podkarpackiej oraz Kotliny Sandomierskiej. Przez teren gminy przepływają: rzeka Sanna wraz z dopływami, rzeka Złodziejka oraz rzeka Łukawica. Wschodnia część gminy leży w obrębie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” i jego strefy ochronnej.

3. Diagnoza stanu środowiska

Na obszarze gminy stykają się dwa makroregiony: Kotliny Sandomierskiej i Wyżyny Podkarpackiej. Charakteryzują się one znacznymi walorami przyrodniczymi.

Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Gmina Zaklików położona jest w obrębie Kotliny Sandomierskiej (centralna i południowa część gminy), gdzie wydzielono dwie jednostki niższego rzędu tj. mezoregiony Równiny Biłgorajskiej i Doliny Dolnego Sanu oraz Wyżyny Podkarpackiej w północnej części reprezentowanej przez mezoregion Wzniesień Urzędowskich.

Równina Biłgorajska jest obszarem rozległym i płaskim z dolinami nieckowatymi i wydymami. Spadki w jej obrębie nie przekraczają 10 %, oraz stosunkowo niedużymi wyniesieniami wahającymi się 150 - 200 m.n.p.m.

Dolina Dolnego Sanu jest to teren płaski o wysokości ok. 5 - 15 m powyżej poziomu koryta rzeki. Urozmaiceniem płaskiej powierzchni są wydmy, z którymi sąsiadują płytkie zagłębienia podmokłe, będące efektem nierównomiernej akumulacji utworów budujących ten poziom i erozyjnego działania wód powierzchniowych.

Wzniesienia Urzędowskie to obszar urozmaicony wyniesieniami (od 190 do ok. 250 m n.p.m, a w miejscowości Józefów osiągają nawet 261 m n.p.m), z licznymi dolinami, wąwozami i jarami. Na wysoczyznach przeważają tereny o mniejszych nachyleniach spadków 0 – 5 %. W rejonach obniżeń dolinnych nachylenia zwiększają się, a spadki wahają się w granicach 5 – 15 %.

Obszar gminy położony jest na pograniczu dwóch dużych jednostek geologicznych: Synklinorium Brzeźnego (północna część gminy) i Zapadliska Przedkarpackiego (południowa część gminy). Decydującymi dla budowy geologicznej Synklinorium Brzeźnego są utwory kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Utwory kredowe reprezentowane są przez opoki i szare wapienie zalegające na głębokości około 170 m p.p.t.

Utwory trzeciorzędowe to osady miocenu. Wykształciły się one jako wapienie litotamniowe, serpulowe, rafowe o spoiwie gliniastym i piaszczystym (występujące w miejscowościach Zdziechowice do głębokości ok. 2,5 m p.p.t., Antonówki-Dąbrowy-Łysakowa na głębokości 4,5 m p.p.t. pod warstwą utworów piaszczystych).

Utwory czwartorzędowe to osady akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej reprezentowane przez gliny, gliny zwięzłe, ily oraz żwiry (o miąższości kompleksu 5,5 – 31.5 m.)

W dolinach rzek występują gliny, namuły organiczne i torfy.

Zapadlisko Przedkarpackie powstało w końcowej fazie fałdowania geosynkliny karpackiej. Stanowi ono obniżenie tektoniczne wypełnione trzeciorzędowymi osadami miocenu morskiego, reprezentowanego przez frakcje ilów i iłolupków z przewarstwieniami wapieni, ily rakowieckie (zalegające na głębokości 7 – 35 m p.p.t, bezpośrednio pod nadkładem utworów czwartorzędowych). Utwory czwartorzędowe to piaski i żwiry wodnolodowcowe, piaski i żwiry rzeczne wyższych tarasów akumulacyjnych oraz gliny zwałowe.

Wody powierzchniowe

Głównym elementem powierzchniowych zjawisk wodnych jest rzeka Sanna (ciek II rzędu), przepływająca przez północną część gminy z licznymi ciekami – dopływami (jednym z nich jest Karasiówka wpadającą do Sanny poza terenem gminy). Przez centralną część

gminy przepływa rzeka Jodłówka (dopływ Sanny) wraz z prawobrzeżnym dopływem rzeką Złodziejką. Południowa część gminy odwadniana jest przez rzekę Łukawicę. Przez teren gminy Zaklików przepływają również liczne bezimienne cieki oraz rowy melioracyjne.

Dużą powierzchnię gminy ok. 350 ha zajmują wody stojące, stawy rybne zasilane ze źródeł wód podziemnych oraz rzek.

Aktualnie nie prowadzi się badań jakości wód w rzekach na terenie gminy. Ostatnie wyniki badań pochodzą z lat 90-tych, wg. których dokonano następującej klasyfikacji jakości wód:

- jakość wód Sanny w klasyfikacji ogólnej w klasie III,
- jakość wód Karasiówki w klasyfikacji ogólnej nie odpowiada normatywom,
- jakość wód Złodziejki wg. wskaźników fizyko-chemicznych – klasa III, wg. wskaźników bakteriologicznych – klasa III,
- jakość wód Jodłówki wg. wskaźników fizyko-chemicznych – poza klasą, wg. wskaźników bakteriologicznych – klasa III.

Wody podziemne

Na obszarze gminy Zaklików użytkowe poziomy wodonośne występują w obrębie 3-ch pięter wodonośnych.

W północnej części gminy występują dwa poziomy wodonośne:

1. Pierwszy poziom wody gruntowej związany jest z zalegającymi piaskami czwartorzędowymi, swobodne zwierciadło wody zalega na głębokości ok. 5,0 m p.p.t.
2. Drugi poziom wodonośny występuje na głębokości 19 - 40 m p.p.t. Zwierciadło wody znajduje się pod napięciem hydrostatycznym.

W centralnej części gminy występują trzy poziomy wodonośne:

1. Pierwszy poziom związany z utworami czwartorzędowymi, którego zwierciadło swobodne występuje na głębokości 1 - 8 m p.p.t., charakteryzujący się małymi wydajnościami.
2. Drugi poziom wodonośny o zwierciadle lekko napiętym, występującym na głębokości 9 - 12 m p.p.t.
3. Trzeci poziom występuje w szczelinach skalnych wapieni trzeciorzędowych na głębokości poniżej 10 m p.p.t.

Na południu gminy występuje jeden poziom wodonośny tworzący swobodne zwierciadło już na głębokości 0,7 - 3 m p.p.t.

Na niewielkim południowo-zachodnim obszarze gminy znajduje się największy zbiornik w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu GZWP Nr 425 Dębica-Stalowa Wola-Rzeszów o charakterze porowym.

Obszar gminy charakteryzuje się niską wodonośnością o wydatkach studni w granicach 10 m³/h, jedynie na północy i południowym-zachodzie, wydatki studni wynoszą ok. 50 m³/h. W rejonie Lipy występują wody mineralne.

Badania jakości wód podziemnych na terenie gminy Zaklików prowadzone są przez PIOŚ, na podstawie analizy prób wody pobranej z dwóch punktów pomiarowych znajdujących się w miejscowości Łysaków. Według klasyfikacji ogólnej jakości wód podziemnych w 2003 roku oraz wartości wskaźników zakwalifikowano wody wgłębne do klasy Ib, czyli do wysokiej jakości wód (w punkcie pomiarowym Łysaków 1); wody gruntowe do II klasy wód (w punkcie pomiarowym Łysaków 2). Wskaźnikami w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości były twardość ogólna – klasa II; żelazo ogólne – poza klasą.

Gleby

Na terenie gminy przeważają gleby V i VI klasy bonitacyjnej (ponad 55 % powierzchni użytków rolnych). Gleby klasy II-IV stanowią 44,8 % użytków rolnych. Niewielki udział procentowy mają gleby organicznego (torfowe i murszowe, występujące jedynie w miejscowości: Goliszowiec i Lipa). Wskaźnik bonitacji gleb w skali 3-stopniowej wynosi 1,49 dla gruntów ornych 1,54 dla użytków zielonych 1,26.

Gmina Zaklików to gmina typowo rolnicza. Na terenie gminy znajduje się wiele gospodarstw specjalizujących się w uprawie zbóż. Na dużym terenie gminy znajdują się gleby bardzo kwaśne 29 % i gleby kwaśne 34 %, nieco mniejszy udział procentowy mają gleby lekko kwaśne 27 % i gleby obojętne 8 %. Gleby o odczynie zasadowym stanowią 2 %.

Gleby użytków rolnych na terenie gminy nie zawierają podwyższonej zawartości metali ciężkich (Zn, Cu, Ni, Cd, Pb) oraz siarki siarczanowej (S-SO₄).

Na terenie gminy Zaklików degradacja gleb spowodowana jest głównie przez :

- oddziaływanie gazów i pyłów emitowanych ze źródeł przemysłowych i motoryzacji,
- rolnicze użytkowanie,

- „dzikie” składowanie odpadów (zanieczyszczanie gleb i wód gruntowych powstaje zwykle w miejscach dzikich wysypisk śmieci, najczęściej tworzonych w strefach brzegowych lasów),
- stosowanie nieodpowiednich dawek chemicznych środków produkcji rolnej,
- nadmierne przesuszenie lub zabagnienie.

Powietrze atmosferyczne

Na terenie gminy Zaklików oraz jej okolicach nie ma dużych zakładów przemysłowych, które mogłyby w sposób zdecydowany wpływać na jakość powietrza. Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza w gminie są: paleniska indywidualne, transport oraz rolnictwo (hodowla bydła, zabiegi agrotechniczne), Nasycalnia Podkładów Kolejowych w Lipie oraz cegielnie w Zaklikowie.

Na podstawie danych zawartych w „Ocenie jakości powietrza w województwie podkarpackim w roku 2003” opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie – na terenie powiatu stalowowolskiego w roku 2003 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości średniorocznych głównych zanieczyszczeń powietrza, dlatego też strefa ta została zakwalifikowana do klasy A.

Hałas

Hałas na terenie gminy związany jest z komunikacją. Głównym źródłem hałasu są pojazdy poruszające się drogą wojewódzką Nr 855 Olbiecin-Zaklików-Stalowa Wola i drogą Nr 857 Zaklików-Modliborzyce,

Na terenie gminy Zaklików klimat akustyczny kształtowany jest w zdecydowanej większości przez hałas komunikacyjny wytwarzany przez pojazdy drogowe. O wielkości poziomu hałasu drogowego decydują:

- rodzaj pojazdów i ich stan techniczny,
- natężenie ruchu,
- udział pojazdów ciężkich,
- rodzaj nawierzchni,

- prędkość pojazdów,
- płynność ruchu.

Z uwagi na zwiększającą się liczbę samochodów poruszających się po drogach, aktualny poziom hałasu jest wyższy od badanego i stopniowo, z roku na rok rośnie.

Na terenie gminy Zaklików hałas przemysłowy nie stanowi problemu.

Zasoby przyrody ożywionej

W gminie funkcjonuje kilka typów obszarów chronionych, należą do nich:

1. fragment Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie”,
2. rezerwat „Łęka” o powierzchni 480,23 ha,
3. pomnik przyrody żywej – modrzew europejski w Łysakowie,
4. pomnik przyrody żywej – jesion wyniosły w Łysakowie,
5. 3 pomniki przyrody żywej – dąb szypułkowy w m. Irena,
6. pomnik przyrody żywej – lipa drobnolistna w m. Karkówka,
7. 2 pomniki przyrody żywej – lipa drobnolistna w m. Zdziechowice,
8. pomnik przyrody żywej – dąb szypułkowy i jodła pospolita (pomnik grupowy) w m. Goliszowiec, przysiółek Janiki,
9. pomnik przyrody żywej – dąb szypułkowy w m. Goliszowiec,
10. pomnik przyrody żywej – modrzewie, dęby, świerki, sosna pospolita (pomnik grupowy) w m. Antoniówka,
11. pomnik przyrody żywej – dąb szypułkowy w m. Lipa, przysiółek Brody,
12. 2 pomniki przyrody żywej – jesion wyniosły w m. Lipa, przysiółek Brody.

Na terenie gminy możemy wyróżnić następujące typy roślinności:

- lasy i zbiorowiska leśne,
- zbiorowiska nieleśne.

Kompleksy leśne zajmują 60 % powierzchni gminy, wśród nich możemy wyróżnić następujące typy siedlisk: bory (stanowią aż 75 % powierzchni), bory świeże, bory suche, wyżynne, jodłowego boru mieszanego, grądu, buczyny, przystrumykowego łągu jesionowo-olszowego, topolowego oraz brzeziny bagiennej. Przeważają drzewostany iglaste ok. 85 % .

Wśród kompleksów leśnych wydzielono lasy posiadające status lasów ochronnych w następujących kategoriach ochronności:

- lasy wodochronne,
- lasy o znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa,
- lasy stanowiące ostoję zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- lasy położone w odległości do 10 km od granic m. Stalowa Wola,
- lasy na stałych powierzchniach badanych i doświadczalnych.

Lasy na terenie gminy położone w strefie „0” zagrożeń przemysłowych.

Wśród roślinności nieleśnej występuje 27 gatunków roślin chronionych objętych ochroną ścisłą i częściową: grązel żółty, grzybienie białe, zespół turzycy bagiennej, storczyk, widłak jałowcowaty, odmiany rosiczki.

Różnorodność zbiorowisk szaty roślinnej sprzyja bogactwu gatunków fauny, wśród których wyróżnić można :

- 15 gatunków lęgowych ptaków,
- ptaki z grupy uznanych za ginące lub na granicy zaniku takie jak: brodziec leśny, orlik grubodzioby, czapla purpurowa,
- ptaki silnie zagrożone wyginięciem, należą do nich: rybołów, bielik, orlik krzykliwy, gadożer, żuraw, siewka rzeczna, mewa mała, sóweczka,
- ptakami chronionymi, są to: kormoran, łabędź niemy, cietrzew, głuszec i zimorodek.

Fauna ssaków obejmuje 29 gatunków, co stanowi 43 % gatunków fauny krajowej. Do najcenniejszych należy wilk i zagrożony w Polsce wyginięciem łoś.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie gminy Zaklików znajduje się stacja nadawcza telefonii komórkowej GSM 900, której właścicielem jest PTK Centertel w Warszawie. Stacja posiada moc 400 Watt a w jej skład wchodzi 8 anten umieszczonych na wysokości 60 m.

Ponadto przez teren gminy przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV oraz w miejscowości Rudy zlokalizowana jest stacja trafo.

W celu minimalizacji wpływu obiektów stanowiących źródła podwyższonego promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie i życie ludzi, należy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzić zapisy uniemożliwiające wprowadzenie

budownictwa jednorodzinnego na tereny zagrożone oraz zapisy uniemożliwiające budowę nowych źródeł promieniowania w pobliżu terenów zabudowy jednorodzinnej.

Ochrona środowiska przed niebezpiecznymi awariami

Na terenie gminy Zaklików potencjalny problem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska wynikających z awarii przemysłowych nie występuje, ze względu na brak instalacji, zakwalifikowanych do zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych. Potencjalnym źródłem zagrożenia na terenie gminy jest transport drogowy, którym przewozi się ładunki niebezpieczne (w tym przewóz paliw płynnych).

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna na terenie gminy Zaklików prowadzona jest w podstawowym wymiarze w ramach działalności dydaktycznej i pedagogicznej szkół podstawowych i gimnazjum. Pod patronatem Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Wojewody Podkarpackiego, Starosty Stalowolskiego oraz pozarządowych organizacji ekologicznych, dzieci i młodzież szkolna bierze udział w różnych formach edukacji ekologicznej. Są to m. in. konkursy, olimpiady i alerty o tematyce ekologicznej. Głównym zadaniem tej działalności jest kształtowanie wśród dzieci i młodzieży odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.

4. Aktualny stan gospodarki odpadami

4.1 Odpady komunalne

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. 2008 nr 39, poz. 251 z późn. zm.) odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłem powstawania odpadów komunalnych i przemysłowych są skupiska ludzkie, obiekty użyteczności publicznej oraz zakłady produkcyjno – usługowo – handlowe. Istotnym elementem wpływającym na skład oraz jakość odpadów komunalnych jest charakter danego obszaru. Tereny wiejskie wykazują odpady z mniejszym udziałem materii organicznej, papieru oraz relatywnie większej zawartości tworzyw sztucznych oraz szkła.. Omawiany teren w większości ma charakter wiejski, w związku z tym często odpady organiczne, papier, tektura, popiół i żużel zagospodarowane są na własne potrzeby. Na terenie gminy można wyróżnić obszary rolnicze, leśne, turystyczno – rekreacyjne oraz zurabanizowane. Ma to wpływ na strukturę odpadów komunalnych trafiających do utylizacji.

Z uwagi na fakt, że w Polsce nie jest prowadzona ewidencja wytwarzanych odpadów komunalnych (poza sprawozdawczością firm zajmujących wywozem odpadów komunalnych kierowaną przez GUS) dla potrzeb aktualizacji niniejszego planu ustalono bilans odpadów powstających w sektorze komunalnym w oparciu o dane wskaźnikowe. Przyjęte do obliczeń wskaźniki w odniesieniu do statystycznego mieszkańca zostały opisane w Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla potrzeb niniejszego planu przyjęto następujący podział odpadów komunalnych:

- odpady organiczne (domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i pochodzenia zwierzęcego, ulegające biodegradacji oraz odpady pochodzące z pielęgnacji ogródków przydomowych, kwiatów balkonowych, domowych – ulegające biodegradacji);
- odpady zielone (odpady z ogrodów, parków, targowisk, z pielęgnacji zieleńców miejskich i wiejskich, z pielęgnacji cmentarzy – ulegające biodegradacji);
- papier i karton (opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe na bazie papieru, papier i tektura – nieopakowaniowe);
- tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne nieopakowaniowe),
- tekstylia,
- szkło (opakowania ze szkła, szkło – nieopakowaniowe),
- metale (opakowania z blachy stalowej, aluminium, pozostałe odpady metalowe),

- odpady mineralne (z czyszczenia palców i ulic: gleba, ziemia, kamienie itp.),
- drobna frakcja popiołowa (odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych),
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane (odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych w części wchodzącej w strumień odpadów komunalnych),
- odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie domowych odpadów komunalnych,
- skratki,
- osady
- piasek .

Wg danych literaturowych ilość wytwarzanych odpadów komunalnych w sektorze gospodarczym jest zbliżona do tego typu odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych, aczkolwiek zawartość poszczególnych typów odpadów w strumieniu odpadów komunalnych pochodzących z poszczególnych sektorów uzależniona jest od charakteru prowadzonej produkcji. Skład i właściwości odpadów komunalnych są bardzo zróżnicowane w zależności od charakteru środowiska, w jakim powstają (np. tereny miejskie, tereny wiejskie, obszar z ogrzewaniem lokalnym czy centralnym).

W oparciu o wskaźniki ilościowe i jakościowe odpadów komunalnych przypadające na statystycznego mieszkańca gminy wiejskiej zawarte w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami wyliczono ilość odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców gminy Zaklików. Do obliczeń potencjalnej ilości odpadów komunalnych przyjęto liczbę mieszkańców określoną na rok 2008.

Tabela nr 4.1. Obliczenie ilości powstających odpadów komunalnych w ciągu roku

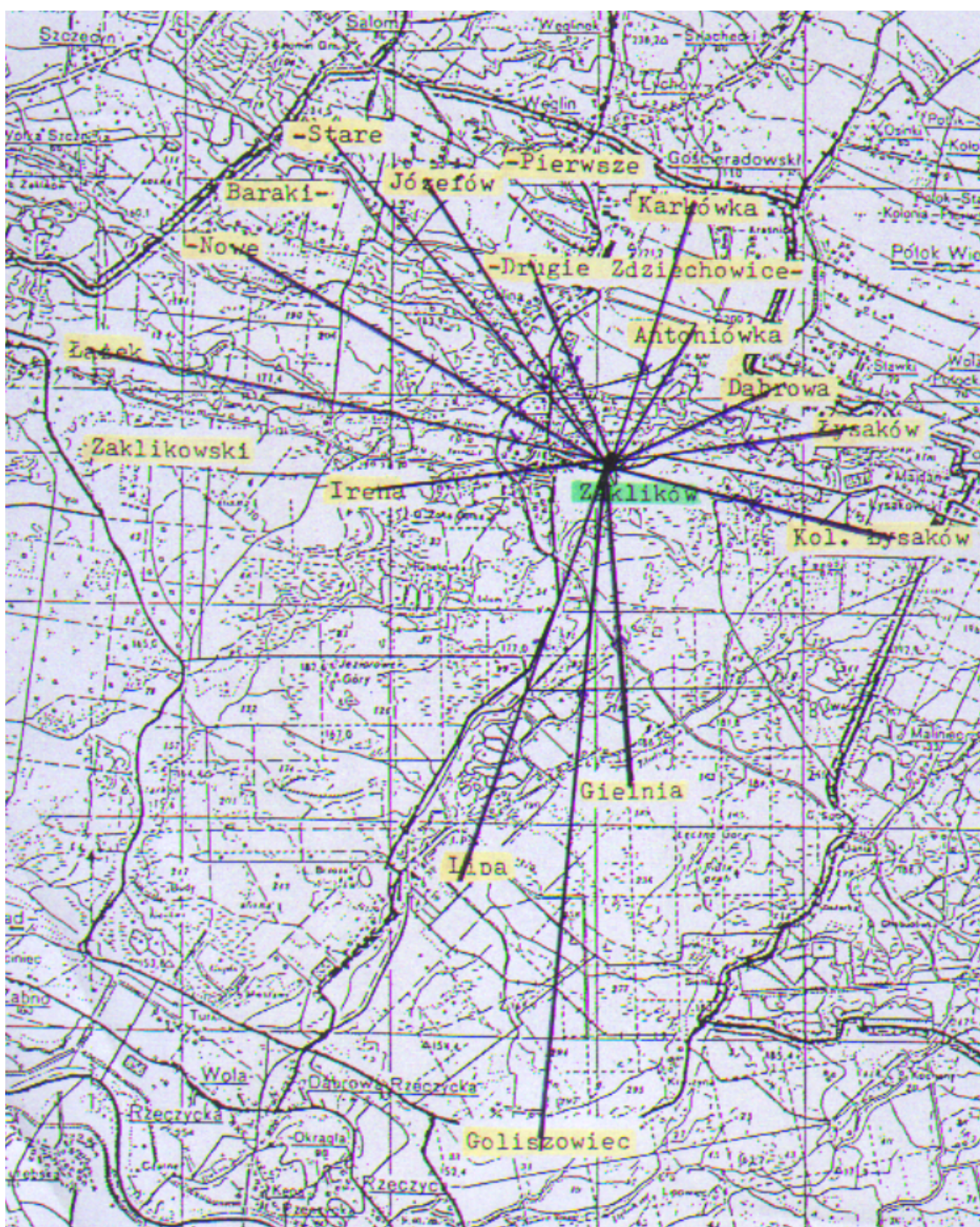
L.p.	Części składowe strumienia odpadów komunalnych	Wielkość wytworzenia w gminie w 2008 r. [Mg]
1	Odpady organiczne ulegające biodegradacji	193,71
2	Odpady zielone	36,46
3	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	93,26
4	Opakowania z papieru i tektury	135,24
5	Opakowania wielomateriałowe	15,16
6	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	184,33
7	Opakowania z tworzyw sztucznych	59,34
8	Tekstylia	40,76
9	Szkło (nieopakowaniowe)	8,77
10	Opakowania ze szkła	165,57
11	Metale	39,88
12	Opakowania z blachy stalowej	14,29
13	Opakowania z aluminium	4,12
14	Odpady mineralne	116,14
15	Drobna frakcja popiołowa	353,05
16	Odpady wielkogabarytowe	131,48
17	Odpady budowlane	350,60
18	Odpady niebezpieczne	17,53
RAZEM:		1959,68

Zbiórka odpadów

Gmina Zaklików posiada Gminne Składowisko Odpadów w Zaklikowie (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne), na którym unieszkodliwiane są odpady pochodzące z terenu gminy. Na składowisku w na koniec 2008 r. zostało zdeponowane ok. 7019 Mg odpadów.

Poniżej przedstawiono lokalizację składowiska oraz kierunek przepływu odpadów.

Ryc. 4.1. Lokalizacja instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w gm. Zaklików

Zaklików - lokalizacja składowiska odpadów obsługującego gm. Zaklików

Lipa - miejscowości, z terenu których zbierane są odpady

→ - przepływ odpadów

Istnieje różnica pomiędzy ilością wytworzonych odpadów, a ilością odpadów zdeponowanych na składowisku. Wynika ona z faktu, że:

- odpady organiczne, mineralne i makulatura są wykorzystane indywidualnie, (np. produkcja kompostu),
- część odpadów jest spalana w gospodarstwach domowych,
- nie prowadzi się zbiórki zużytych opon,
- nie prowadzi się zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- nie jest prowadzona zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych,
- nie zadowalająca jest również świadomość ekologiczna mieszkańców gminy (odpady składowane „na dziko” przeważnie w lasach i wyrobiskach poeksploatacyjnych). Dzikie wysypiska występują głównie w lasach lipskich, oraz w „Zarodach” w m. Zaklików. Wśród odpadów tych najczęściej można spotkać rzeczy pochodzące z gospodarstw domowych typu (wersalki, fotele, stare garnki) oraz eternit i zużyte opony.

Obecnie odpady komunalne z terenu gminy wywożone są głównie przez Zakład Usług Komunalnych, będący jednostką budżetową gminy na podstawie uchwały Nr XXXVII/181/01 Rady Gminy z dnia 12 grudnia 2001 roku. Wytworzone przez mieszkańców odpady gromadzone są w pojemnikach o pojemności 110 l i 120 l. Częstotliwość opróżniania pojemników określona jest w umowach na wywóz śmieci. Na terenie gminy Zaklików wynosi ona dwa razy w miesiącu transportem ZUK Zaklików lub w dowolnym okresie transportem własnym. ZUK Zaklików do transportu odpadów używa samochód śmieciarka SKI Star 8125 oraz wóz asenizacyjny V – 3 m³

Zgodnie z posiadaną ewidencją ZUK Zaklików świadczy usługi dla niżej wymienionych sołectw (stan na 30.09. 2009 r.):

Tabela nr 4.2. Zestawienie ilości zawartych umów na odbiór odpadów stałych w poszczególnych sołectwach

<i>Sołectwo</i>	<i>Liczba zawartych umów</i>
Zaklików	529
Lipa/Gielnia	360
Zdziechowice Pierwsze i Drugie	110
Irena	44
Łązek Zaklikowski	13
Antoniówka	13
Goliszowice	21
Dąbrowa	16
Nowe Baraki	0
Józefów	0
Karkówka	0
Kolonia Łysaków	0

źródło: dane UG Zaklików

Zbiórka selektywna

Na terenie gminy Zaklików wprowadzona została na małą skalę selektywna zbiórka odpadów. Według regulaminu do selektywnej zbiórki odpadów stosowane są worki w kolorach: niebieski – papier, zielony - szkło kolorowe, żółty – tworzywa sztuczne. Pojemniki i worki do selektywnej zbiórki odpadów nieodpłatnie udostępnia gmina. Według „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Zaklików” worki i pojemniki opróżniane są raz na miesiąc.

W 2008 r. w ramach selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy zebrano łącznie 65,24 Mg odpadów, w tym:

- papier i tektura – 8,3 Mg,
- opakowania z papieru i tektury – 15,84 Mg,
- szkło – 29,0 Mg,
- tworzywa sztuczne – 12,1 Mg.

W 2009 r. w ramach selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy zebrano łącznie 65,3 Mg odpadów, w tym:

- papier i tektura – 21,0 Mg,
- szkło – 29,3 Mg,
- tworzywa sztuczne – 11,3 Mg,
- aluminium – 0,1 Mg,
- metale – 7,33 Mg.

Odpady w drodze kooperacji odbierane są przez specjalistyczne firmy prowadzące odzysk poszczególnych rodzajów odpadów.

Zbiórka selektywna sprzętu elektrycznego i elektronicznego zostanie wprowadzona od roku 2011. Planuje się, że zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny będzie odbierany przez specjalistyczną firmę raz na dwa miesiące. Ogłoszenia o terminie zbiórki sprzętu będą przekazywane Sołtysom miejscowości odpowiednio wcześniej tak by każdy mógł przygotować odpady do odbioru.

W 2011 r. planuje się również wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Będzie ona zorganizowana w analogiczny sposób do zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W 2010 r. na terenie gminy został zorganizowany Gminny Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych. Został on zorganizowany w ramach działań prowadzonych przez ZUK w Zaklikowie na terenie bazy Zakładu w Zaklikowie przy ul. Targowej 2. Na terenie GPZON magazynowane będą odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych przekazywane przez mieszkańców gminy. Odpady z punktu będą odbierane przez specjalistyczne firmy i będą wywożone do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania poszczególnych rodzajów odpadów.

Składowisko odpadów komunalnych

Na terenie gminy funkcjonuje Gminne Składowisko Odpadów w Zaklikowie, którego właścicielem jest Urząd Gminy Zaklików, ul. Zachodnia 15, 37 – 470 Zaklików, natomiast zarządcą (eksploatującym) jest Zakład Usług Komunalnych Zaklików, ul. Targowa 2, 37 – 470 Zaklików. Jest to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, którego powierzchnia całkowita wynosi 1,35 ha. Planowana pojemność składowiska wynosi 6550 Mg, natomiast pojemność wykorzystana wg stanu na koniec 2008 r. to ok. 7019 Mg

(wg szacunkowych ilości przyjmowanych odpadów). Wartości te jednak nie dają wiarygodnej informacji o odpadach nagromadzonych na składowisku.

W grudniu 2009 r. dogoszczono odpady zdeponowane na składowisku przy użyciu kompaktora. Następnie Zakład Inżynierii Środowiska EKO-PROJEKT Sp. z o. z Pszczyny opracował „Ocenę przebiegu osiadania powierzchni oraz stateczności zboczy wraz z określeniem objętości zajmowanej przez odpady na gminnym składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zaklikowie” wg stanu na grudzień 2009 r. Zgodnie z uzyskanymi wynikami objętość zdeponowanych na składowisku odpadów stanowiła niecałe 61 % pojemności całkowitej dyspozycyjnej składowiska. Pojemność do wykorzystania wg stanu na 31.12.2009 r. wynosiła 5419 m³ (31 % całkowitej).

Przedmiotowe składowisko posiada zatwierdzoną przez Starostę Stalowowskiego decyzją OŚR.II.7664/2/2010 instrukcję eksploatacji składowiska z określonym terminem eksploatacji składowiska do dnia 31.12.2012 r.

ZUK posiada decyzję zezwalającą na gospodarowanie odpadami (zbieranie, transport, odzysk, unieszkodliwianie) wydaną w dniu 10.06.2010 r. przez Starostę Stalowolskiego znak: OŚR.II.7661/6/2010.

Na składowisku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2002 nr 220, poz. 1858), prowadzony jest monitoring. Składowisko to jest ogrodzone. Przedmiotowe składowisko posiada:

- 3 piezometry,
- wagę,
- brodzik,
- stację METEO,
- instalację odgazowania złoża odpadów.

Unieszkodliwiane na składowisku odpady pochodzą z gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych (sklepy, biura, zakłady usługowe itp.) oraz jednostek organizacyjnych (szkoły, przedszkola, zakłady opieki zdrowotnej, itp.) tylko z terenu gminy Zaklików. Rodzaje odpadów dopuszczonych do składowania na składowisku to:

- 03 01 05 – trociny, wióry, ścinki, drewno
- 10 01 01 – żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów
- 16 03 80 – produkty spożywcze przeterminowane lub nieprzydatne do spożycia
- 17 01 01 – odpady betonu lub gruz betonowy z rozbiórek i remontów
- 17 01 02 – gruz ceglany
- 17 01 03 – odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia

17 01 07– zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych

17 01 80 – usunięte tynki, tapety, okleiny, itp.

17 01 81 – inne niewymienione odpady

17 03 80 – odpadowa papa

17 06 04 – materiały izolacyjne

19 08 01 - skratki

19 08 05 – ustabilizowane komunalne osady ściekowe

20 01 19 – środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności

20 01 38 – drewno

20 03 01 – nie segregowane odpady komunalne

20 03 02 – odpady z targowisk

20 03 03 – odpady z czyszczenia ulic i placów

20 03 06 – odpady ze studzienek kanalizacyjnych

20 03 07 – odpady wielkogabarytowe

20 03 99 – Odpady komunalne nie wymienione w innych grupach

Poniżej przedstawiono bilans odpadów komunalnych zdeponowanych na składowisku odpadów w Zaklikowie za lata 2007 – 2008

Tabela nr 4.3. Ilość odpadów komunalnych zdeponowanych na składowisku w latach 2007 – 2008

Lp	Kod	Wyszczególnienie	Jed.	Ilość	
				2007	2008
1	19 08 01	Skratki	Mg	11,63	10,93
2	19 08 05	Ustb. Osady ściekowe	Mg	19,25	22,1
3	20 03 02	Odpady z targowisk	Mg	0,65	-
4	20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	Mg	467,64	468,32
5	19 08 02	Zawartość piaskownika (piasek)	Mg	19,36	32,4
6	17 03 80	Papa	Mg	1,54	0,05
7	17 01 03	Materiały ceramiczne	Mg	2,32	2,32
8	17 01 81	Z remontów dróg	Mg	-	-
9	10 01 01	Popioły i żużel	Mg	1,84	14,78
10	17 01 02	Gruz ceglany	Mg	1,75	3,78
11	20 01 38	Drewno	Mg	0,65	-
12	17 01 01	Gruz budowlany z rozb. I remont.	Mg	0,05	0,05
13	03 01 05	Trociny, wióry, ścinki, płyta wiórowa	Mg	2,4	1,98
Razem				529,08	556,17
Ilość zdeponowanych odpadów na składowisku na koniec roku				~ 6458	~7019

źródło: dane UG Zaklików

„Dzikie” składowiska odpadów

Na terenie gminy Zaklików podobnie jak na terenie innych wiejskich gmin występuje problem „dzikiego” składowania odpadów wzdłuż leśnych dróg czy w wyrobiskach poeksploatacyjnych. Problem ten związany jest z niską świadomością ekologiczną mieszkańców oraz z aspektem finansowym (opłaty za odbieranie odpadów).

„Dzikie” wysypiska występują głównie w lasach lipskich, oraz w „Zarodach” w m. Zaklików.

Wśród odpadów najczęściej występujących na „dzikich” wysypiskach są: odpady wielkogabarytowe (wersalki, fotele itp.), odpady komunalne, odpady niebezpieczne np. płyty eternitowe oraz zużyte opony.

Odpady wielkogabarytowe

Odpady wielkogabarytowe są to odpady z gospodarstw domowych, które ze względu na postać i duże rozmiary nie mieszczą się w standardowych pojemnikach na odpady. Wymagają one z tego powodu odrębnego traktowania. Dla oszacowania odpadów wielkogabarytowych w strumieniu odpadów komunalnych przyjęto wskaźnik nagromadzenia tych odpadów zgodnie z wskaźnikami zawartymi w KPOG (2002). Wskaźnik nagromadzenia odpadów wielkogabarytowych wynosi 15 kg/mieszkańca/rok dla obszarów wiejskich. Szacunkowa ilość odpadów na terenie gminy wielkogabarytowych Zaklików w 2008 r. wynosi 131,4 Mg.

Poniżej przedstawiono skład morfologiczny odpadów wielkogabarytowych

Tabela nr 4.4. Skład morfologiczny odpadów wielkogabarytowych

Strumień odpadu	Udział procentowy strumienia odpadów wielkogabarytowych %
Drewno	60
Metale	30
Inne (balastowe, materace, plastyki itp.)	10
Razem	100

Na terenie Gminy Zaklików nie prowadzi się zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Na składowisku odpadów komunalnych w Zaklikowie frakcja ta występuje w masie składowanych odpadów sporadycznie (dowóz indywidualny z gospodarstw domowych). W większości odpady wielkogabarytowe są na terenie gospodarstw rozdrabniane.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Poza sektorem działalności przemysłowej i usługowej wytwórcami odpadów niebezpiecznych są również gospodarstwa domowe. Odpady niebezpieczne powstające w

gospodarstwach domowych kierowane są obecnie ze strumieniem odpadów komunalnych na składowisko

Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów – Załącznik do rozporządzenia (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) do odpadów niebezpiecznych w grupie odpadów komunalnych zostały zaliczone następujące rodzaje odpadów:

- 20 01 13* - rozpuszczalniki,
- 20 01 14* - kwasy,
- 20 01 15* - alkalia,
- 20 01 17* - odczynniki fotograficzne,
- 20 01 19* - środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (pestycydy, herbicydy, insektycydy itp. środki),
- 20 01 21* - lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- 20 01 23* - urządzenia zawierające freony,
- 20 01 26* - oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25,
- 20 01 27* - farby, tusze, farby drukarskie, kleje lepiszczą i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 29* - detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 31* - leki cytotoksyczne i cytostatyczne,
- 20 01 33* - baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi,
- 16 06 01* - baterie i akumulatory ołowiowe,
- 16 06 02* - baterie i akumulatory niklowo-kadmowe,
- 06 06 02* - odpady zawierające niebezpieczne siarczki,
- 16 06 03* - baterie zawierające rtęć,
- 20 01 35* - zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki,
- 20 01 37* - zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35.

Do wyliczenia tego rodzaju odpadów przyjęto wskaźnik z KPGO, 2002 r. wynoszący 2 kg/mieszkańca/rok dla terenów wiejskich. Szacunkowa ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Zaklików w 2008 r. wynosi 17,5 Mg. Selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych wchodzących w skład strumienia odpadów komunalnych na terenie gminy jest stopniowo wprowadzana. Na terenie

gminy gromadzona jest niewielka ilość odpadów niebezpiecznych wchodzących w strumień odpadów komunalnych.

Poniżej przedstawiono udział poszczególnych składników odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

Tabela nr 4.5. Udział poszczególnych składników odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

Strumień odpadu	Udział procentowy strumienia odpadu %
Baterie i akumulatory ołowiowe	12
Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5
Odczynniki fotograficzne	2
Farby , tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice	35
Kwasy alkalia	1
Lampy fluorescencyjne i odpady zawierające rtęć	5
Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	4
Oleje i tłuszcze	10
Środki ochrony roślin[pestycydy, herbicydy, insektycydy	5
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	10
Drewno zawierające substancje niebezpieczne	5
Urządzenia zawierające freony	3
Rozpuszczalniki	3
Razem	100

Odpady budowlane

Odpady budowlane to odpady pochodzące z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych, wchodzących w strumień odpadów komunalnych.

Odpady tego typu powstają w trakcie prac budowlanych, remontowych, w drogownictwie, w budownictwie przemysłowym i to zarówno w trakcie budowy jak i rozbiórki różnych obiektów budowlanych. Różnorodność typów i rodzajów odpadów z tego

sektora oraz to, że powstają one w wielu innych sektorach gospodarczych powodują znaczne rozproszenie źródeł wytwarzających te odpady i trudności w prawidłowym zbilansowaniu poszczególnych strumieni odpadów.

Strumienie odpadów generowane w trakcie budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych tworzą:

- materiały i elementy budowlane o charakterze ceramicznym, takie jak: beton, cegły, tynki, płyty itp., a także podobne odpady z remontów i przebudowy dróg,
- odpady drewna, szkła, i tworzyw sztucznych,
- szkło,
- odpadowe asfalty, smoły, papa,
- ziemia i gleba z wykopków i urobków z pogłębiania,
- złom stalowy i metali kolorowych oraz stopów metali.

Szacunkowa ilość odpadów budowlanych wytworzonych na terenie gminy Zaklików w 2008 r. wynosi 350,6 Mg (zgodnie z KPGO, 2002 r.). Należy przyjąć, że odpady te w warunkach wiejskich są zwyczajowo w większości zagospodarowywane jako podbudowa dróg śródpolnych i utwardzanie terenów posesji.

Poniżej przedstawiono ilości poszczególnych strumieni odpadów wchodzących w skład odpadów budowlanych i poremontowych.

Tabela nr 4.6. Ilości poszczególnych strumieni odpadów wchodzących w skład odpadów budowlanych i poremontowych

Strumień odpadów	Udział procentowy strumienia odpadu %
Cegła	40
Beton	20
Tworzywa sztuczne	1
Bitumiczna powierzchnia dróg	9
Drewno	7
Metale	5
Piasek	15
Inne	4
Razem	100

Odpady opakowaniowe

W Polsce wg Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Opakowań w Warszawie (COBRO) wytwarza się rocznie około 3,5 mln Mg odpadów opakowaniowych.

Dotychczas brak jest w Polsce systemu ewidencji odpadów opakowaniowych. Aktualnie system ten jest tworzony jako centralna baza danych połączona z bazami wojewódzkimi. Na obecnym etapie określono szacunkowe ilości powstających odpadów opakowaniowych na podstawie wskaźników, opracowanych przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Opakowań w Warszawie.

Szacunkowa ilość odpadów opakowaniowych wytworzonych na terenie gminy Zaklików w 2008 r. wynosi 518,4 Mg (zgodnie z KPGO, 2002 r.). Szczegółowy bilans odpadów opakowaniowych za 2008 r. przedstawiono poniżej.

Tabela nr 4.7. Bilans odpadów opakowaniowych dla gminy Zaklików za rok 2008 w Mg

Wyszczególnienie	2008
Opakowania z papieru i tektury	135,2
Opakowania wielomateriałowe	15,1
Opakowania z tworzyw sztucznych	184,3
Opakowania ze szkła	165,5
Opakowania z blachy stalowej	14,2
Opakowania z aluminium	4,1
RAZEM	518,4

Odpady komunalne powstające w sektorze handlowym i publicznym

Odpady komunalne, poza gospodarstwami powstają również w obiektach infrastruktury takich jak: handel, usługi, szkolnictwo, obiekty turystyczne, obiekty działalności gospodarczej i wytwórczej (KPGO, 2002 r.). Odpady z obiektów infrastruktury, czyli w sektorze handlowym i publicznym są podobne do odpadów powstających w

zabudowie mieszkaniowej ale charakteryzują się innym składem morfologicznym ponieważ zawierają więcej odpadów opakowaniowych (papier, tektura, szkło, tworzywa sztuczne). Prowadzenie obiektów sektora handlowego i publicznego nie wymaga uzyskania pozwoleń na wytwarzanie odpadów.

Zgodnie z KPGO wskaźnik nagromadzenia odpadów infrastruktury wynosi 45 kg/mieszkańca/rok dla terenów wiejskich. Szacunkowa ilość odpadów z sektora handlowego i publicznego wytworzonych na terenie gminy Zaklików w 2008 r. wynosiła 394,4 Mg.

Komunalne osady ściekowe

Za komunalne osady ściekowe zgodnie z definicją uważa się, pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących oczyszczaniu ścieków komunalnych lub innych ścieków o składzie zbliżonym do ścieków komunalnych.

W Polsce prowadzony jest monitoring gospodarki osadami ściekowymi ograniczony do określenia ilości osadów w przeliczeniu na suchą masę i określenia procesów z jakich osady pochodzą. Osady wytwarzane w komunalnych oczyszczalniach ścieków dzielimy na:

- odpady ze skratek,
- odpady z piaskowników,
- odpady z procesów stabilizacji i odwadniania osadów, w tym komunalne osady ściekowe.

Na terenie Gminy Zaklików funkcjonują dwie gminne oczyszczalnie ścieków mechaniczno – biologiczne w Zaklikowie i Lipe o przepustowości odpowiednio 300 m³/d i 154 m³/d. Odpadami wytwarzanymi w oczyszczalni to zazwyczaj odpad z krat, piaskowników, procesów stabilizacji i odwadniania osadów. Odpady te w Gminie Zaklików są przeznaczone do składowania.

Do chwili obecnej realizowana jest sieć kanalizacyjna w miejscowościach Zaklików, Lipa i Zdziechowice. Na odcinkach wykonanej już sieci kanalizacyjnej właściciele i użytkownicy gospodarstw domowych zawarli umowy z ZUK Zaklików na odbiór ścieków. Urząd Gminy prowadzi ewidencję umów zawartych z ZUK Zaklików na odprowadzenie

ścieków, która jest uzupełniana na bieżąco. Poniżej zostały przedstawione dane dotyczące ilości zawartych umów na odbiór ścieków przez kolektory w poszczególnych sołectwach (stan na dzień 30.09.2009 r.).

Tabela nr 4.8. Zestawienie ilości zawartych umów na odbiór ścieków w poszczególnych miejscowościach

<i>Sołectwo</i>	<i>Liczba zawartych umów</i>
Zaklików	607
Lipa/Gielnia	558
Zdziechowice	49

źródło: dane UG Zaklików

Na terenie Domu Pomocy Społecznej w Irenie znajduje się przykładowa oczyszczalnia ścieków typu BIOCLERE. Ustabilizowane komunalne odpady ściekowe odbierane są przez zakład Usługi Asenizacyjne w Janowie Lubelskim.

Ponadto w Urzędzie Gminy jest sporządzana ewidencja zbiorników bezodpływowych. Usługi w zakresie wywozu nieczystości płynnych na terenie Gminy Zaklików świadczy ZUK Zaklików.

Zarządzeniem Wójta Gminy Zaklików Nr 5/2007 z dnia 22 stycznia 2007 roku została powołana komisja do przeprowadzania kontroli sposobu pozbywania się i częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych.

W miesiącu październiku b.r. dokonano kontroli w miejscach, gdzie jest już sieć kanalizacyjna, celem stwierdzenia wykonania podłączenia do kanalizacji sanitarnej w gospodarstwach domowych.

Odpady ulegające biodegradacji

Do celów oceny prowadzenia gospodarki odpadami biodegradowalnymi jako rok bazowy określono 1995. Ilość mieszkańców gminy Zaklików w 1995 r. wynosiła 8100 osób. W przeliczeniu przez wskaźnik wytwarzania odpadów biodegradowalnych 47 kg/mieszkańca, ilość odpadów tego rodzaju wytworzonych na terenie gminy Zaklików wyniosła 380,7 Mg.

Na terenie gminy Zaklików nie jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji. W związku z wiejskim charakterem gminy odpady tego typu są często zagospodarowywane we własnym zakresie w gospodarstwach domowych. Odpady te

są wykorzystywane do skarmiania zwierząt, produkcji kompostu oraz są spalane w paleniskach kotłów.

Zgodnie ze wskaźnikami wytwarzania odpadów zawartymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami na terenie gminy Zaklików w 2009 r. wytworzono ok. 368,17 Mg odpadów biodegradowalnych, w skład których wchodzi:

- Odpady kuchenne ulegające biodegradacji – 193,79 Mg,
- Odpady zielone – 36,46 Mg,
- Papier i karton nieopakowaniowy – 93,26 Mg,
- Opakowania z papieru i tektury – 135,24 Mg,
- Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji) – 3,9 Mg,
- Tekstylna (z materiałów naturalnych – 50 % wszystkich) - 20,38 Mg.

Planuje się zorganizowanie szerokiej akcji informacyjnej dotyczącej zakazu spalania odpadów w paleniskach kotłów domowych oraz szeroką akcją informacyjną na temat prowadzenia kompostowania odpadów biodegradowanych i możliwości wykorzystania kompostu.

4.2. Odpady przemysłowe i niebezpieczne

Ilość wytwarzanych odpadów przemysłowych na terenie gminy Zaklików jest niska co związane jest z niskim „uprzemysłowieniem” gminy.

Odpady z budowy, remontów, demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej

Odpady tego typu powstają w budownictwie jednorodzinne i przemysłowe, drogownictwie, kolejnictwie oraz w przedsiębiorstwach komunalnych. Powstają one w wyniku działalności podmiotów gospodarczych, przy prowadzeniu prac budowlanych, w czasie wykonywania remontów planowanych i awaryjnych oraz przy pracach rozbiórkowych. Charakterystyka jakościowa i ilościowa odpadów tego typu jest bardzo zróżnicowana w zależności od źródła ich powstawania. Odpady te mogą być zanieczyszczone między innymi metalami ciężkimi, substancjami ropopochodnymi, substancjami impregnującymi lub PCB.

W gminie Zaklików brak jest szczegółowych danych o ilości wytworzonych odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej i kolejowej.

Odpady z przemysłu

Na terenie gminy Zaklików nie ma zarejestrowanych przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie produkcji spożywczej.

Wyeksploatowane pojazdy

Wyeksploatowane samochody (kod 16 01 00) zawierają szereg substancji niebezpiecznych dla środowiska, do których należą: oleje, płyny hamulcowe, płyny chłodnicze i akumulatory. Największą część masy pojazdy (ok. 85 %) stanowią metale i tworzywa sztuczne nadające się do odzysku lub recyklingu (KPGO 2002 r.).

Na terenie powiatu Stalowowolskiego w ostatnich latach złomowano ok. 900 sztuk pojazdów osobowych rocznie (PPGO). Obecnie udział wycofanych pojazdów osobowych wynosi od 1,1 – 1,8 %. Większość elementów z wyeksploatowanych pojazdów ma wartość surowcową. Ważnym jest by kasacja pojazdów odbywała się w specjalistycznych zakładach o uregulowanej gospodarce odpadami. Na terenie gminy Zaklików nie działa żaden tego typu zakład, na terenie województwa podkarpackiego takich zakładów jest jeszcze bardzo mało a pojazdy bardzo często są demontowane w nieprzystosowanych do tego celu punktach przyjmowania złomu.

Na terenie Powiatu Stalowowolskiego koncesję Wojewody na działalność kasacyjną posiadają min.

1. Przedsiębiorstwo Surowców Wtórnych WTÓR STAL s.j., Krzysztof Sarna, Stanisław Moskal, Jerzy Jarosz ul. Przemysłowa 19, 37 - 450 Stalowa Wola
2. „Auto-Złom” Skup i sprzedaż części Używanych Dariusz Górka. Agatówka 37 – 464 Stalowa Wola.

Zużyte opony

Ilość wytworzonych zużytych opon na terenie gminy Zaklików jest trudna do oszacowania ze względu na brak prowadzonej ewidencji. Źródłami wytwarzania zużytych opon są mieszkańcy, rolnicy eksploatujący samochody osobowe, ciągniki a także podmioty gospodarcze (samochody osobowe, dostawcze, ciężarowe). Obserwuje się tendencję zmierzającą do posiadania dwóch kompletów opon (letnich i zimowych), których wymianę zleca się wyspecjalizowanym warsztatom. Powoduje to także chęć wymiany opon w tych warsztatach. Opony w ciągnikach wymienia się jednak na terenie gospodarstw domowych. Małe firmy transportowe także dokonują wymiany opon na własnym terenie.

Szacunki wykonane w opracowaniu „Opracowanie ogólnokrajowego systemu utylizacji odpadów gumowych” wykazały, że w latach 2000 i 2005 będzie powstawać w Polsce odpowiednio 120 tys. Mg i 150 tys. Mg zużytych opon, z czego wykorzystane jest średnio 35 % odpadów. Odpady te w latach ubiegłych były składowane na składowiskach odpadów natomiast obecnie jest to zabronione.

Zużyte opony mogą być zagospodarowane poprzez:

- bieżnikowanie,
- zagospodarowanie całych opon,
- wykorzystanie opon jako surowca do produkcji tzw. galanterii gumowej (po mechanicznej lub chemicznej przeróbce),
- wykorzystanie jako alternatywne paliwo energetyczne (spalanie z wykorzystaniem energii).

Obecnie na terenie gminy Zaklików nie funkcjonuje zbiórka zużytych opon. Odpady te są składowane na terenie prywatnych posesji w sposób niezorganizowany lub gromadzone są w punktach handlowo-usługowych zajmujących się sprzedażą i zmianą opon.

Zużyte opony stanowią odpady nie zaliczane do odpadów niebezpiecznych a stopień ich niekorzystnego oddziaływania na środowisko nie jest szczególnie duży. Jednak ze względu na wagę problemu, gospodarka oponami wycofanymi z eksploatacji podlega szczególnym uregulowaniom prawnym. Ustawa o odpadach wprowadziła zakaz składowania zużytych opon (od 1 lipca 2003 r. dla opon całych i od 1 lipca 2006 r. dla opon pociętych i części opon).

Akumulatory i baterie

Główne rodzaje występujących na polskim rynku źródeł prądu to:

- akumulatory ołowiowe,

- akumulatory niklowo-kadmowe wielko- i małogabarytowe,
- baterie pierwotne i pozostałe baterie wtórne.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 12, poz. 1206) odpadowe baterie i akumulatory zostały sklasyfikowane jako podgrupa 16 06. Wyszczególniono tu następujące rodzaje odpadów:

- 16 06 01* Baterie i akumulatory ołowiowe,
- 16 06 02* Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe,
- 16 06 03* Baterie zawierające rtęć,
- 16 06 04 Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03),
- 16 06 05 Inne baterie i akumulatory,
- 16 06 06* Selektownie gromadzony elektrolit z baterii i akumulatorów.

Baterie i akumulatory ołowiowe stanowią ok. 90 % całkowitej masy odpadów z tej grupy i wytwarzane są głównie w transporcie. Wytwórcami odpadowych akumulatorów są podmioty gospodarcze oraz indywidualni użytkownicy samochodów. Ok. 10 % akumulatorów ołowiowych stanowią źródła zasilania awaryjnego instalacji elektrycznej i sygnalizacji urządzeń w energetyce, telekomunikacji, górnictwie oraz źródła zasilania wózków akumulatorowych, transportowych i podnośników.

Celem gospodarki odpadami w tej grupie jest odzysk 100 % akumulatorów kwasowych oraz pełna realizacja poziomu odzysku i recyklingu pozostałych, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. (Dz. U. nr 69, poz. 719). Obowiązek ten został nałożony na podmioty wprowadzające akumulatory na rynek a egzekwowany przy zastosowaniu opłaty depozytowej i produktowej.

Ważną rolę pełni opłata depozytowa – jest to opłata pobierana przy sprzedaży detalicznej akumulatorów ołowiowych (kwasowych) jako osobnych produktów, której zwrot następuje po przekazaniu zużytego akumulatora sprzedawcy detalicznemu tych akumulatorów lub do punktu systemu zbiórki zużytych akumulatorów zorganizowanego przez przedsiębiorcę. Sprzedawca detaliczny jest zobowiązany przy sprzedaży akumulatora do przyjęcia zużytego oraz pobrania opłaty depozytowej jeżeli kupujący nie przekazał mu zużytego akumulatora. Stawka opłaty depozytowej wynosi 30 zł za sztukę. Zwrot opłaty depozytowej następuje za potwierdzeniem na fakturze VAT lub paragonie.

Przedsiębiorca jest zobowiązany na własny koszt odebrać wszystkie zużyte akumulatory z innych miejsc niż punkty sprzedaży detalicznej i przekazać je do recyklingu.

Przerób odpadów akumulatorowych przeprowadzony jest poza terenem województwa lubelskiego w przedsiębiorstwie „Orzeł Biały” S.A. w Bytomiu oraz zakładzie „Baterpol” Sp. z o.o. w Świętochłowicach. Firmy te posiadają sieć zbierania zużytych akumulatorów.

Ze względu na fakt bardzo dużego rozproszenia miejsc powstawania zużytych akumulatorów i baterii najbardziej istotnym czynnikiem determinującym gospodarkę tymi odpadami jest ich odzysk z rynku.

Odpady elektryczne i elektroniczne

Sprzęt elektryczny i elektroniczny jest głównie wykonywany z tworzyw sztucznych i metali a w mniejszej ilości ze szkła i papieru. Część z tych materiałów może stwarzać zagrożenie dla środowiska, w tym zdrowia ludzi, wynikające z wchłaniania szkodliwych substancji.

Głównym sposobem postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym jest składowanie. Obecnie szacuje się, że ok. 90 % zużytego takiego sprzętu jest lokowane na składowiskach odpadów komunalnych bez prowadzenia wstępnej segregacji. Głównym powodem wydzielenia sprzętu elektrycznego i elektronicznego ze strumienia odpadów komunalnych jest udział w tego typu odpadach metali ciężkich (ołowiu, kadmu, arsenu, chromu i niklu oraz dioksyn i furanów).

Odpady elektryczne i elektroniczne pochodzą z dwóch źródeł: gospodarstw domowych i obiektów infrastrukturalnych.

Na terenie gminy Zaklików nie prowadzi się zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Szacunkowo w ciągu roku na terenie gminy Zaklików powstaje ok. 132,8 Mg odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wraz z odpadami wielkogabarytowymi.

Oleje odpadowe

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 12, poz. 1206) oleje odpadowe, w tym oleje smarowe lub przemysłowe, w szczególności zużyte oleje silnikowe i przekładniowe, a także oleje hydrauliczne stanowią grupę 13. Źródłami powstawania olejów odpadowych są przemysł oraz motoryzacja.

Grupa 13 dzieli się na 6 podgrup i 26 rodzajów odpadów. Odpady z tej grupy są odpadami charakterystycznymi ze względu na swoją powszechność (występują one w zdecydowanej większości podmiotów gospodarczych).

Zbiórka odpadów olejowych od małych i rozproszonych wytwórców jest utrudniona pod względem organizacyjnym i mało opłacalna. Obecnie brak jest w gminie systemu zbiórki olejów odpadowych. Odpady te często w sposób niekontrolowany trafiają do środowiska.

Odpady olejowe powstające na terenie gminy odbierane są także przez specjalistyczną firmę zajmującą się zbieraniem olejów przepracowanych, emulsji olejowo-wodnych, szlamów zaolejonych, „Ran-Dickmar Sp. z o.o.” z Tarnobrzega prowadzącą serwisy separatorów olejowych i odstojników.

Odpady olejowe są poddawane odzyskowi lub unieszkodliwianiu w istniejących na terenie kraju instalacjach:

- w Rafinerii Nafty Jedliszcze, w Rafinerii Jasło S.A., Rafinerii Nafty Glimar S.A., Rafinerii Trzebinia S.A. – metodą rerafinacji lub krakingu termicznego,
- w Południowych Zakładach Rafineryjnych Naftopol S.A., Oddział Kędzierzyn – Koźle, w firmie Mercar Sp. z o.o. w Poznaniu – metodą krakingu termicznego,
- w Przedsiębiorstwie Kruszyw Lekkich „Keramzyt” w Mszczonowie – jako dodatek spulchniający glinę przy produkcji kruszyw w miejsce tradycyjnego stosowania oleju napędowego lub ropy naftowej.

Farby i lakiery

W gospodarstwach domowych i zakładach przemysłowych wytwarzane są różnego rodzaju odpady farb i lakierów. Odpady tego typu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 12, poz. 1206) zaliczane są do grupy 08. Brak jest szczegółowych danych na temat tego rodzaju odpadów.

Odpady zawierające azbest

Właściwości azbestu spowodowały, że znalazł on bardzo szerokie gospodarcze zastosowanie przede wszystkim w budownictwie, energetyce a także transporcie oraz

przemśle maszynowym, stoczniovym, włókienniczym, chemicznym i innych gałęziach przemysłu w postaci około 3000 wyrobów. W Polsce ok. 90 % azbestu zużywano do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych.

Azbest znajduje się w płytach azbestowo-cementowych falistych i płytach prasowanych płaskich (ok. 13 % zawartości azbestu). Płyty faliste stosowane były najczęściej do pokryć dachowych natomiast płyty płaskie stosowano w chłodniach kominowych lub do produkcji ścian osłonowych w budownictwie ogólnym i przemysłowym. Płyty płaskie jako płyty „karo” (o wymiarach 400 mm x 400 mm) były stosowane na pokrycia dachowe lub elewacje.

Rury azbestowo-cementowe wysokociśnieniowe i kanalizacyjne były stosowane często również jako przewody wentylacyjne i dymowo-spalinowe (zawartość azbestu ok. 22 %). Azbest stosowany był również w elektrociepłowniach i elektrowniach: w obmurzach kotłów, a także w uszczelnieniach urządzeń poddanych wysokiej temperaturze, w zaworach, wymiennikach ciepła, w izolacji tras ciepłowniczych.

Azbest został uznany jako czynnik rakotwórczy. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien azbestu, zawieszonych w powietrzu, np. w trakcie prac demontażowych płyt elewacyjnych, podczas szlifowania wyrobów, cięcia, łamania. Z uwagi na swoje własności odpady zawierające azbest zaklasyfikowane są jako odpady niebezpieczne.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów odpady zawierające azbest klasyfikowane są następująco:

- 06 13 04* odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09* odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych,
- 15 01 11* opakowania z metali zawierające niebezpieczne , porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 02 12* zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01* materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Zasady postępowania z odpadami zawierającymi azbest reguluje ustawa o odpadach, ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o zakazie stosowania wyrobów azbestowych oraz

m.in. rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1998 Nr 138, poz. 895) i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dotyczące zasad BHP przy usuwaniu i zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1998 Nr 45, poz. 280).

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, przyjęty przez Radę Ministrów dnia 15 marca 2010 roku zakłada, usunięcie do 2032 roku z terytorium Polski azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów azbestowych.

Główną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie.

W programie usuwania azbestu założono:

- opracowywanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym,
- rozpowszechnienie informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- monitoring powietrza w szczególnie zagrożonych miejscach publicznych oraz oczyszczanie takich miejsc,
- monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

W powiecie stalowolskim oszacowano ilość odpadów azbestowych na ok. 9000 Mg.

Na terenie gminy przeprowadzono inwentaryzację obiektów z wbudowanymi materiałami zawierającymi azbest. W poniższej tabeli zostały zestawione ilości pokryć dachowych zawierających azbest w m² w poszczególnych sołectwach.

Tabela nr 4.9. Ilość mieszkańców oraz ilość pokryć dachowych zawierających azbest w poszczególnych sołectwach

<i>Sołectwa</i>	<i>Ilość mieszkańców</i>	<i>Powierzchnia płyt azbestowo-cementowych (m²)</i>
Zaklików	3012	35508
Antoniówka	110	2722
Nowe Baraki	36	1080
Stare Baraki	173	5272
Dąbrowa	169	9203
Gielnia	155	1940
Goliszowiec	122	1670
Irena	231	4620
Józefów	68	5424
Karkówka	206	3038
Kolonia Łysaków	137	2820
Lipa	2411	9670
Łązek	83	1836
Łysaków	233	8420
Zdziechowice Pierwsze	671	36793
Zdziechowice Drugie	983	44240
Razem	8800	174256

źródło: dane UG Zaklików

Ilość pokryć dachowych zawierających azbest na terenie gminy wynosi ok. 174 256 m², przy przyjęciu średniej wagi 1 m² pokrycia z płyt azbestowo-cementowych 15kg/m² ilość odpadów azbestowych na terenie gminy szacuje się na ok. 2613,84 Mg.

Na terenie gminy Zaklików nie istnieje składowisko odpadów azbestowych. Nie planuje się tu także budowy składowiska odpadów azbestowych. Obecnie, odpady azbestowe mogą być składowane na terenie województwa podkarpackiego, w następujących obiektach:

- Składowisko Odpadów w Młynach gm. Radymno (Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Radymno z/s w Skołoszowie 341 37-550)

Radymno), wg WPGO i PPGO gmina Zaklików powinna na tym składowisku unieszkodliwiać odpady azbestowe.

- Składowisko Odpadów Pysznica gm. Pysznica (Gminny Zakład Komunalny ul. Wolności 29537-403 Pysznica).

Usuwanie odpadów zawierających azbest będzie realizowane w oparciu o wojewódzki, powiatowy i gminny program usuwania odpadów zawierających azbest.

Odpady zawierające PCB

PCB czyli polichlorowane bifenylole (polichlorowane dwufenylole) były szeroko stosowane jako: podstawowe składniki cieczy izolacyjnych do napelniania transformatorów i kondensatorów, płyny hydrauliczne, dodatki do farb i lakierów, plastyfikatory do tworzyw sztucznych, środki konserwujące i impregnujące. Zgodnie z obowiązującymi przepisami całkowite wyeliminowanie PCB ze środowiska ma nastąpić do 30 czerwca 2010 roku.

Na mocy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24.06.2002 roku (Dz. U. Nr 96 poz. 860) podmioty gospodarcze zobligowane były do przeprowadzenia inwentaryzacji urządzeń zawierających PCB w ilości powyżej 5 dm³ (eksploatowanych i wycofanych z eksploatacji) oraz odpadów PCB w terminie do 31.12.2002 roku i przedłożenia informacji o wynikach inwentaryzacji Wojewodzie.

W ramach prowadzonej ankietyzacji podmiotów gospodarczych oraz informacji uzyskanych w urzędach gmin nie uzyskano danych odnośnie występowania na terenie gminy urządzeń zawierających PCB ani o magazynowanych odpadach tych substancji.

Szacuje się, że unieszkodliwieniu i dekontaminacji podlegać będzie w Polsce ok. 250 tys. sztuk kondensatorów oraz ok. 1000 sztuk transformatorów. Przy założeniu, że średnia masa kondensatora wynosi 0,03 Mg, a masa płynu eksploatacyjnego w transformatorze małej mocy - wynosi średnio 0,8 Mg, ilość odpadów przeznaczona do unieszkodliwienia wyniesie odpowiednio:

- a) kondensatory - 7 500 Mg,
- b) płyny usunięte z transformatorów - 1 000 Mg,
- c) oleje odpadowe i ciecze z dekontaminacji transformatorów - 2 000 Mg

Dodatkowo szacuje się, że w wyniku dekontaminacji innych urządzeń energetycznych (m.in. kable olejowe, wyłączniki) powstanie ok. 1 000 Mg płynów usuniętych z urządzeń oraz 2000 Mg płynów z procesu ich dekontaminacji.

Łączna ilość odpadów z PCB wymagających unieszkodliwienia do 2010 r. w skali kraju wyniesie więc ok. 13 500 Mg. Biorąc pod uwagę udział produkcji przemysłowej gminy można oszacować, że w gminie Zaklików występują odpady zawierające PCB, (a w szczególności odpady o kodzie 13 03 01 oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory i nośniki ciepła zawierające PCB i 16 02 01 transformatory i kondensatory zawierające PCB) w jednym zakładzie - Huta Stalowa Wola - Fabryka Elementów Złącznych w Zaklikowie w ilości 2,27 Mg (urządzeń) i 0,07 Mg (olej z PCB) wymagających unieszkodliwienia do 2010 r.

W kraju nie ma aktualnie instalacji dla bezpiecznego niszczenia kondensatorów zawierających PCB. Kondensatory zawierające PCB unieszkodliwiane są jedynie w instalacjach zagranicznych. Odbiór i przekazywanie do zniszczenia zagranicą kondensatorów z PCB realizowane jest przez dwie firmy:

- a) POFRABAT w Warszawie (firma posiada oddział w Katowicach) do termicznego unieszkodliwiania firmie francuskiej TREDI kontrolowanej przez rząd francuski,
- b) INTEREKO w Opolu przekazuje kondensatory z PCB do Belgii, gdzie w instalacjach firmy INDAYER prowadzi się ich termiczne unieszkodliwianie.

Termiczne unieszkodliwianie płynów zawierających PCB pochodzących z transformatorów i innych urządzeń elektroenergetycznych oraz ich dekontaminacja realizowana jest w dwóch krajowych instalacjach zlokalizowanych w:

- a) Zakładach Azotowych ANWIL we Włocławku,
- b) Zakładach Chemicznych ROKITA w Brzegu Dolnym.

Dekontaminacja urządzeń z PCB realizowana jest przez Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych CHEMEKO we Włocławku.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Odpady medyczne powstają we wszystkich placówkach medycznych działających na terenie gminy Zaklików w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz podczas prowadzenia badań z zakresu medycyny.

Zgodnie z danymi WHO (Światowa Organizacja Zdrowia) wśród odpadów, wytwarzanych w placówkach służby zdrowia około:

- a) 75 % - 90 % stanowią odpady nie stanowiące zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi (odpady komunalne, komunalnopodobne),
- b) 10 % - 25 % odpady medyczne.

Odpady powstające w placówkach medycznych można podzielić na 4 podstawowe grupy:

- Grupa A - odpady komunalne, w tym np. biurowe, kuchenne ogrodowe, wielkogabarytowe, ampulki po użytych lekach, surowce wtórne i inne,
- Grupa B - zużyte opatrunki, krew i jej produkty krwiopochodne, tampony, przedmioty ostre (igły, strzykawki, skalpele, pipety itp.) i inne,
- Grupa C - szczątki ludzkie: tkanka pooperacyjna, rozpoznawalne szczątki ciała ludzkiego,
- Grupa D - Cytostatyki, niewykorzystane płyny z chemioterapii, odpady chemiczne i farmaceutyki (przeterminowane leki, materiały fotograficzne), odpady o wysokiej zawartości metali ciężkich (np. termometry rtęciowe, świetlówki) oraz radioaktywne.

Na terenie Gminy Zaklików znajduje się następujące obiekty medyczne:

- NNZOZ obejmujący trzy ośrodki zdrowia w Zaklikowie, Zdziechowicach i Lipie.
- Dwa niepubliczne gabinety stomatologiczne w Zaklikowie i Lipie.
- Trzy apteki.

Odpady medyczne powstające na terenie Gminy Zaklików to: igły, strzykawki, rękawice, opatrunki. Odbierane są one przez firmę: Rethman Recykling Sp. z o.o. Oddział w Dąbrowie Górniczej.

Odpady medyczne zostały ujęte w katalogu odpadów w grupie 18 dzieląc odpady medyczne na inne niż niebezpieczne oraz niebezpieczne. Wśród odpadów niebezpiecznych wymienia się m.in.

- a) grupa 18 01 02 - części ciała i organy
- b) grupa 18 01 03 - odpady, zawierające żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo że wywołują choroby u ludzi i zwierząt
- c) grupa 18 01 06 - chemikalia, zawierające substancje niebezpieczne
- d) grupa 18 01 08 - leki cytotoksyczne i cytostatyczne

Odpady z grupy 18 01 02

Do grupy tej zalicza się: rozpoznawalne szczątki ludzkie (organy, części ciała, odpady posekcyjne, pooperacyjne i poporodowe) jak również ciała noworodków martwo urodzonych (o wadze do 500 gram), lub zmarłych do 24 godzin od urodzenia. Materiał ten stanowi mniej niż ok. 1,5 % ogólnej masy odpadów. Powstaje w gabinetach chirurgicznych, na oddziałach patologii, ginekologii i w laboratoriach. Ze względów sanitarnych i etycznych odpady te powinny być grzebane bądź poddane kremacji.

Odpady z grupy 18 01 03

Odpady te zawierają zdolne do życia mikroorganizmy lub ich toksyny, które u ludzi lub innych istot żywych mogą przypuszczalnie lub w sposób pewny powodować powstawanie chorób. Charakterystyczny dla polskich placówek służby zdrowia skład odpadów z grupy 18 01 03.

Odpady z grupy 18 01 06 i 18 01 08

Do odpadów specjalnych zalicza się stosowane w ośrodkach medycznych stałe, ciekłe i gazowe niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne. Chemikalia używane są w diagnostyce, leczeniu, dezynfekcji jak również w warsztatach i zapleczu szpitalnym. Odpady te muszą być segregowane, gromadzone i unieszkodliwiane odrębnie, zgodnie z ich chemiczną i fizyczną charakterystyką.

W gminie Zaklików brak jest danych na temat regulacji prawnych z zakresu gospodarki odpadami medycznymi.

Odpady medyczne powinny być zbierane są na terenie placówek służby zdrowia w sposób selektywny z wydzieleniem odpadów komunalnych i odpadów z grupy 18 01 03 i

18 01 05, gromadzone są w odrębnych workach plastikowych; a następnie przekazywane do unieszkodliwienia. Na terenie gminy nie funkcjonuje instalacja do unieszkodliwiania odpadów medycznych.

Odpady medyczne powstające na terenie Gminy Zaklików to głównie: igły, strzykawki, rękawice, opatrunki. Odbierane są one przez firmę: Rethman Recykling Sp. z o.o. Oddział w Dąbrowie Górniczej.

Odpady weterynaryjne to odpady powstające w związku z badaniem i leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach. W katalogu odpadów zostały one zaklasyfikowane do grupy 18 02.

Wśród odpadów powstających w placówkach weterynaryjnych można wyróżnić odpady:

- o charakterze komunalnym,
- odpady infekcyjne i specjalne, należące do grupy odpadów niebezpiecznych i w tym kontekście wymagające stosownego postępowania z nimi.

Określenie wielkości powstających odpadów weterynaryjnych na terenie gminy Zaklików jest trudne ze względu na brak ewidencji tego typu odpadów. Skład morfologiczny odpadów weterynaryjnych jest następujący (KPGO, WPGO):

- a) tkanka zwierzęca – 39 %,
- b) sprzęt jednorazowy – 17 %,
- c) środki opatrunkowe – 21 %,
- d) opatrunki gipsowe – 3 %.

Odpady z sektora weterynaryjnego powinny być gromadzone selektywnie. Wymagają one unieszkodliwiania termicznego (poza odpadami komunalnymi). Na terenie gminy odbiorcą odpadów weterynaryjnych jest Zakład Utylizacji Odpadów Medycznych w Lublinie, ul. Bursaki 18.

Pestycydy

Pestycydy są chemicznymi środkami ochrony roślin i środkami chroniącymi żywność lub człowieka przed szkodnikami. Zgodnie z katalogiem odpadów (Dz. U. 2001 Nr 112, poz. 1206.) odpadom pestycydowym nadano następujące kody:

- 02 01 08 Odpady agrochemikaliów zawierające substancje niebezpieczne, w tym środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne),
- 07 04 80 Przeteterminowane środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne),
- 15 01 10 Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo P toksyczne i toksyczne),
- 20 01 19 Środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne, np. herbicydy, insektycydy).

Odpady te pochodzą z:

- przeteterminowanych preparatów, które zostały wycofane z obrotu i zdeponowano w mogilnikach lub magazynach środków ochrony roślin,
- bieżącej produkcji, dystrybucji i stosowania w rolnictwie.

Zagrożeniem dla środowiska ze strony odpadów pestycydowych jest możliwość rozszczelnienia się miejsc ich deponowania, w wyniku czego substancje te mogą przedostać się do gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.

Na podstawie bieżącej podaży rynkowej środków ochrony roślin i ich wysokich cen szacuje się, że obecnie przeteterminowaniu ulegają niewielkie ich ilości. Powstają natomiast odpady opakowaniowe, które zgodnie z ustawą o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11 maja 2001 roku (Dz. U. Nr 63, poz. 638z późn. zm.) powinny trafić do producenta lub importera. Zgodnie z ustawą są oni zobowiązani do posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych, w tym niebezpiecznych (15 01 10*) oraz ich odbioru na własny koszt. Powinno to prowadzić do przechwycenia tego rodzaju odpadów, których system zbierania oparty będzie o punkty sprzedaży.

Na terenie gminy Zaklików nie ma obiektów gromadzących przeterminowane środki ochrony roślin (mogilniki).

System zbiórki odpadów przemysłowych i niebezpiecznych

Wytwarzane w obiektach przemysłowych odpady są z reguły zbierane selektywnie. Sposób zbiórki, wymagania stawiane pojemnikom oraz miejscom magazynowania odpadów regulowane są zapisami odpowiednich aktów prawnych.

Transport odpadów powstających w zakładach przemysłowych z ich miejsc wytwarzania do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania realizowany jest z wykorzystaniem środków transportu, będących w gestii:

- a) wytwórców odpadów,
- b) właścicieli instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania specjalistycznych firm transportowych.

Sposób transportu odpadów jest ściśle uzależniony od rodzaju odpadów i regulowany jest przez odpowiednie przepisy, w tym ADR - Ustawa z dn. 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2002 nr 199 poz. 1671 z późn. zm.).

Na terenie Gminy Zaklików działają małe i średnie przedsiębiorstwa, które w wyniku swojej działalności wytwarzają odpady niebezpieczne. Są to głównie odpady o kodach:

Emulsje olejowe –	12 01 09
Oleje przetworzone –	13 02 08
Zużyte opony –	16 01 03
Szlamy z obróbki metali –	12 01 18
Zużyte materiały szlifierskie -	12 01 21
Odpady komunalne -	20 03 01
Sorbety, materiały filtracyjne –	15 02 02
Złom stalowy –	17 04 05
Świetłówki i lampy rtęciowe –	16 02 13
Trociny –	03 01 05

Na podstawie dokumentów zebranych od przedsiębiorstw: HSW – Fabryka Elementów Złącznych, Zakład Drzewny Rejon Las, Agroma Kielce oraz Nasycalnia

Pokładów w Lipie wytwarzane odpady przekazywane są wyspecjalizowanym firmom do odzysku lub recyklingu. Odbiorcą powyższych odpadów są min.:

- P.P.H.U. Skup Złomu Metali Nieżelaznych w Kolbuszowej,.
- P.P.H.U. „Eltex” w Kraśniku.
- Elektrownia Stalowa Wola.
- P.W. „Sanrol” w Nisku.
- Przedsiębiorstwo Surowców Wtórnych „Wtór Stal” w Stalowej Woli.
- „Ran – Dicmar” w Tarnobrzegu.
- Agroma w Kielcach.
- Polska Organizacja Odzysku Glizów 6.
- Restor Sp. z o.o. Zarzeczce 791.

Poza tym na terenie Rejon Las znajduje się instalacja do spalania: kotły o nominalnej mocy cieplnej ≤ 5 MW opalane drewnem.

Poniżej zostały zestawione ilości odpadów powstałych na terenie ww. przedsiębiorstw.

Tabela nr 4.10. Ilość powstałych odpadów niebezpiecznych na terenie przedsiębiorstw

Nazwa	Kod	Ilość			
		2007 (HSW)	2008 (HSW)	2007	2008
Emulsje olejowe	12 01 09	1 300	1000		
Oleje przepracowane	13 02 08	1 923	1105		
Zużyte opony	16 01 03	-	-		
Szlam z obróbki metali	12 01 18	1 600	480		
Zużyte materiały szlifierskie	12 01 21	-	500		
Sorbety, materiały filtracyjne	15 02 02	2 748	1500	10	10
Złom stalowy	17 04 05	-	-		71 300
Świetłówki i lampy rtęciowe	16 06 01		-		
Trociny	03 01 05	-	-	325 000	153 000
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	-	-	1150 (Rejon)	1100 (Rejon)
Popiół ze spalania trocin	10 01 01	-	-	230	200
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	-	-	650 (Rejon)	650 (Rejon) 300
Mineralne oleje	13 02 03	-	-	20	20

źródło: dane UG Zaklików

4.3 Ocena gospodarki odpadami na terenie gminy Zaklików

Do zasadniczych nieprawidłowości w gospodarce odpadami na terenie gminy Zaklików zaliczyć należy:

- objęcie zbiórką odpadów komunalnych nie wszystkich mieszkańców gminy (brak kontroli nad tym czy wszystkie gospodarstwa mają podpisaną umowę na odbiór odpadów),
- brak dokładnych danych dotyczących wytwarzanych odpadów komunalnych i gospodarowania nimi,
- zbiórka odpadów nie segregowanych, jako dominujący system gromadzenia odpadów,
- prowadzenie w bardzo ograniczonym zakresie selektywnej zbiórki odpadów, co sprawia, że na składowiska trafia znaczna ilość odpadów stanowiących surowce wtórne,
- brak systemu zbierania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, co sprawia, że na składowiska komunalne trafiają m.in. baterie, przeterminowane leki, odpady zawierające rozpuszczalniki, świetlówki, oleje odpadowe, itp.
- brak systemu zbierania padliny,
- brak ewidencji odpadów weterynaryjnych i ich zbiórki,
- brak ewidencji odpadów zawierających azbest,
- brak ewidencji i zezwoleń na wytwarzanie odpadów w dużej części małych podmiotów gospodarczych,
- brak prawidłowej gospodarki odpadami w wielu małych firmach generujących odpady, w tym niebezpieczne,
- brak zbiórki odpadów wielkogabarytowych, elektrycznych i elektronicznych, zawierających azbest, odpadów opakowaniowych, w tym po materiałach niebezpiecznych np. środkach ochrony roślin
- istnienie na terenie gminy „dzikich” składowisk.

Niestety w grupie małych i bardzo małych podmiotów gospodarczych nie są przestrzegane obowiązujące zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Wytwórcy odpadów w tych firmach nie posiadają zezwoleń na ich wytwarzanie, nie prowadzą ewidencji w tym zakresie i pozbywają się odpadów w sposób niekontrolowany i niezgodny z przepisami.

5. Prognozowane zmiany w gospodarce odpadami

Zgodnie z założeniami prognozy demograficznej dla województwa podkarpackiego przewiduje się wzrost ludności wiejskiej w okresie 2005 –2019 o około 31,5 tys osób. Wg

prognoz demograficznej ludność wiejska w 2020 r. stanowić będzie ok. 61,1 % ogółu ludności woj. podkarpackiego, a średnioroczne tempo przyrostu na wsi wynosić będzie ok. 2,2 tys mieszkańców.

Ilość powstających odpadów w gminie Zaklików oraz ich prognozowane zmiany określono na podstawie prognozowanych zmian demograficznych i przewidywanych zmian wskaźników nagromadzenia. Dane te zostały przedstawione poniżej.

Tabela nr 5.1. Prognoza ludności dla gminy Zaklików

Lata	2008	2012	2020
Liczba ludności	8765	8861	8905

źródło: dane z UG Zaklików

Tabela nr 5.2. Wskaźniki generowania strumieni odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich [kg/M/r]

L.p.	Nazwa strumienia	Gminy wiejskie [kg/M*r]
1.	Odpady organiczne ulegające biodegradacji	22.11
2.	Odpady zielone	4.16
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	10.64
4.	Opakowania z papieru i tektury	15.43
5.	Opakowania wielomateriałowe	1.73
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	21.03
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	6.77
8.	Tekstylia	4.65
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	1.00
10.	Opakowania ze szkła	18.89
11.	Metale	4.55
12.	Opakowania z blachy stalowej	1.63
13.	Opakowania z aluminium	0.47
14.	Odpady mineralne	13.25
15.	Drobna frakcja popiołowa	40.28
16.	Odpady wielkogabarytowe	15.00
17.	Odpady budowlane	40.00
18.	Odpady niebezpieczne	2.00
Razem:		223.59

Źródło: KPGO, 2002

Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, jak również ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej, stwarzają warunki dla zmiany udziału opakowań z różnych materiałów oraz dla wzrostu zainteresowania odzyskiem opakowań. Te przestanki obok obserwowanych w ostatnich latach zmian w ilości i składzie powstających odpadów komunalnych, zarówno w skali kraju jak i gminy, pozwalają prognozować następujące tendencje zmian w strumieniu odpadów w perspektywie 2010 roku:

- nieznaczny wzrost ogólnej ilości odpadów,

- wzrost ilości tworzyw sztucznych w najbliższych latach, a następnie stabilizacja poziomu,
- stały wzrost ilości szkła w odpadach,
- stały, systematyczny wzrost ilości papieru i tektury,
- nieznaczny wzrost ilości metali,
- stały wzrost ilości odpadów tekstylnych,
- stały, niewielki wzrost frakcji organicznej w postaci odpadów spożywczych,
- zmniejszanie się ilości frakcji mineralnej, m.in. w związku z ograniczaniem spalania węgla,
- złagodzenie problemu nielegalnego „importu” odpadów (dzikie wysypiska przydrożne) dzięki wprowadzaniu systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami w skali ponadlokalnej.

Prognozuje się, że w woj. podkarpackim wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów komunalnych będzie wynosił 1 % na rok.

W dalszej części zamieszczono dane prognostyczne dotyczące wytwarzania poszczególnych grup odpadów na terenie gminy Zaklików:

Tabela nr 5.3. Bilans odpadów komunalnych dla gminy Zaklików w Mg – prognoza na lata 2009 - 2020

Wyszczególnienie	2009	2012	2020
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	193,79	195,90	196,65
Odpady zielone	36,46	36,86	37,00
Papier i karton nie opakowaniowy	93,26	94,28	94,64
Opakowania z papieru i tektury	135,24	136,72	137,24
Opakowania wielomateriałowe	15,16	15,33	15,39
Tworzywa sztuczne nieopakowaniowe	184,33	186,33	187,05
Opakowania z tworzyw sztucznych	59,34	59,99	60,22
Odpady tekstylne	40,76	41,20	41,36
Szkło nieopakowaniowe	8,77	8,86	8,89
Opakowania ze szkła	165,57	167,37	168,01
Metale	39,88	40,31	40,47
Opakowania z blachy stalowej	14,29	14,45	14,50
Opakowania z aluminium	4,12	4,16	4,18
Odpady mineralne	116,14	117,40	117,85
Popiół	353,05	356,89	358,26
Odpady wielkogabarytowe	131,48	132,90	133,41
Odpady budowlane	350,60	354,41	355,77
Odpady niebezpieczne	17,53	17,72	17,79
RAZEM	1959,77	1981,07	1988,67

źródło: obliczenia własne na podstawie wskaźników KPGO

Tabela nr 5.4. Bilans odpadów opakowaniowych dla gminy Zaklików w Mg – prognoza

Wyszczególnienie	2009	2012	2020
Opakowania z papieru i tektury	135,24	136,72	137,24
Opakowania wielomateriałowe	15,16	15,33	15,39
Opakowania z tworzyw sztucznych	59,34	59,99	60,22
Opakowania ze szkła	165,57	167,37	168,01
Opakowania z blachy stalowej	14,29	14,45	14,50
Opakowania z aluminium	4,12	4,16	4,18
RAZEM	393,72	398,02	399,54

źródło: obliczenia własne na podstawie wskaźników KPGO

Tabela nr 5.5. Prognozowana masa wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji dla gminy Zaklików

Wyszczególnienie	Ilość [Mg]		
	2009	2012	2020
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	193,79	195,90	196,65
Odpady zielone	36,46	36,86	37,00
Papier i karton nie opakowaniowy	93,26	94,28	94,64
Odpady z targowisk część ulegająca biodegradacji	3,9	4,1	4,3
Tekstylia (z materiałów naturalnych) * 50 % wszystkich	20,38	20,60	20,68
Razem	347,71	351,74	353,27

źródło: obliczenia własne na podstawie wskaźników KPGO

Generalnie przewiduje się niewielki wzrost do 5 % dla odpadów kuchennych ulegających biodegradacji, odpadów zielonych 4 %, dla papieru i kartonu do 5 %, dla odpadów z targowisk w części ulegających biodegradacji do 6 %. Dla nieopakowaniowych odpadów tekstylnych będzie utrzymywał się na stałym poziomie do 2020 roku, w następnych okresach wzrost ten będzie jeszcze mniejszy. Spadek przewidywany jest tylko dla odpadów zielonych. Można spodziewać się, że w nadchodzących latach procentowy udział a zarazem bezwzględna wielkość frakcji odpadów nadających się do odzyskania w systemie selektywnego gromadzenia będzie rosnąć. Oznacza to, że system segregacji i odzysku odpadów w gminie, zwłaszcza w odniesieniu do tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury posiada jeszcze znaczne rezerwy.

W nadchodzących latach należy spodziewać się zwiększenia strumienia odpadów budowlano-remontowych, w tym zawierających azbest, głównie w postaci zużytych materiałów cementowo-azbestowych pochodzących z rozbiórki i remontów budynków.

W tabelach nr 5.6 przedstawiono (zgodnie z Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami) rodzaje odpadów, które są wytwarzane na obszarze objętym działalnością ZZO „Stalowa W. – Tarnobrzeg” w latach 2009-2014 w tys. Mg/rok z ujęciem odpadów niebezpiecznych.

Tabela nr 5.6. Prognozowana ilość poszczególnych strumieni odpadów w latach 2010-2014 na obszarze objętym działalnością ZZO „Stalowa W. - Tarnobrzeg” (tys. Mg/rok)

Strumień odpadów	2010	2011	2012	2013	2014
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	8,60	8,63	8,67	8,70	8,73
Odpady zielone	1,11	1,12	1,14	1,15	1,17
Papier i karton nie opakowaniowy	2,96	2,97	2,98	2,99	3,00
Opakowania z papieru i tektury	6,62	7,05	7,50	7,99	8,52
Opakowania wielomateriałowe	0,74	0,79	0,84	0,90	0,96
Tworzywa sztuczne nieopakowaniowe	4,75	4,67	4,59	4,51	4,44
Opakowania z tworzyw sztucznych	2,49	2,65	2,81	2,99	3,18
Odpady tekstylne	1,26	1,27	1,29	1,31	1,33
Szkło nieopakowaniowe	0,25	0,25	0,26	0,26	0,26
Opakowania ze szkła	4,28	4,46	4,65	4,85	5,06
Metale	1,19	1,19	1,20	1,20	1,20
Opakowania z blachy stalowej	0,56	0,58	0,60	0,62	0,65
Opakowania z aluminium	0,16	0,17	0,17	0,18	0,18
Odpady mineralne	1,81	1,85	1,88	1,92	1,96
Popiół	4,00	3,89	3,78	3,67	3,57
Odpady wielkogabarytowe	3,06	3,06	3,07	3,08	3,09
Odpady budowlane	9,30	9,94	10,61	11,33	12,10
Odpady niebezpieczne	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Razem	53,49	54,88	56,38	58,00	59,73

Tabela nr 5.7. Prognoza ilości poszczególnych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tys. Mg/ rok)

Strumień odpadu / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Baterie i akumulatory ołowiowe[12%]	0,042	0,042	0,042	0,042	0,042	0,042
Detergenty zawierające substancje niebezpieczne [5%]	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017
Odczynniki fotograficzne[2%]	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007
Farby , tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice [35%]	0,122	0,122	0,122	0,122	0,122	0,122
Kwasy Alkalia [1%]	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003
Lampy fluorescencyjne i odpady zawierające rtęć [5%]	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017
Leki cytotoksyczne i cytostatyczne [4%]	0,014	0,014	0,014	0,014	0,014	0,014
Oleje i tłuszcze[10%]	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035
Środki ochrony roślin[pestycydy, herbicydy, insektycydy [5%]	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne [10%]	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035
Drewno zawierające substancje niebezpieczne [5%]	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017
Urządzenia zawierające freony [3%]	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010
Rozpuszczalniki [3%]	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010
Razem:	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35

6. Projektowany system gospodarki odpadami

Projektowany system zakłada odzysk lub unieszkodliwienie wszystkich odpadów powstających na terenie gminy Zaklików w długim horyzoncie czasowym.

Głównymi przesłankami, które uwzględniono przy projektowaniu systemu gospodarki odpadami są określone prawnie podstawowe zasady postępowania z odpadami, tj.:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
- zapewnienie odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

- bezpieczne składowanie odpadów, których nie da się w danych warunkach techniczno-ekonomicznych poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania,

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego celem nadrzędnym jest zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania.

W Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu stalowolskiego jako najważniejszy cel postawiono ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania.

Cele zapisane w poniższym dokumencie są spójne z w/w celami zapisanymi w dokumentach wyższego szczebla.

Założone cele i przyjęty system

Cele krótkoterminowe obejmują:

- objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy,
- wprowadzenie na większą skalę selektywnej zbiórki odpadów,
- zamknięcie i rekultywacja gminnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zaklikowie,
- zorganizowanie selektywnej zbiórki sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- zorganizowanie Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych,
- zorganizowanie gminnego punktu przeładunku odpadów,
- wpieranie mieszkańców gminy przy usuwaniu odpadów zawierających azbest (przede wszystkim przy wymianie poryć dachowych),
- odpady komunalne z gminy Zaklików będą obsługiwane przez mający powstać Zakład Zagospodarowania Odpadów „Stalowa Wola – Tarnobrzeg” z następującymi urządzeniami i instalacjami (Powiatowy Plan Gospodarowania Odpadami):
 - linia do segregacji odpadów suchych do wydzielania składników;
 - stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych;

- oddział czyszczenia i przygotowania wysegregowanych odpadów do transportu;
- stanowisko do przetwarzania odpadów budowlanych;
- magazyn odpadów niebezpiecznych;
- kompostownia odpadów organicznych o wydajności;
- składowisko odpadów balastowych.
- osiągnięcie zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów, dla roku 2010 (w stosunku do 1995 r):
 - Odpady zielone 49,5 % recyklingu
 - Odpady opakowaniowe 48 % recyklingu
 - Odpady organiczne z terenów wiejskich zagospodarowane we własnym zakresie 53,4 % recyklingu
 - Odpady wielkogabarytowe 50 % zebranych selektywnie
 - Odpady budowlane 40 % zebranych selektywnie
 - Odpady niebezpieczne 49 % zebranych selektywnie(ze strumienia odpadów komunalnych)

Cele długoterminowe to:

- kierowanie odpadów komunalnych do składowania na obszarze mającego powstać ZZO „Stalowa W.- Tarnobrzeg”,
- prowadzenie w pełni selektywnej zbiórki odpadów obejmującej wszystkich mieszkańców gminy,
- zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania,
- wpieranie mieszkańców gminy przy usuwaniu odpadów zawierających azbest (przede wszystkim przy wymianie poryć dachowych),
- zlikwidowanie „dzikich” składowisk oraz kontrolowanie miejsc stanowiących potencjalne miejsca „dzikiego” składowania odpadów na bieżąco,
- osiągnięcie w 2014 roku zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów (w stosunku do 1995 r):

- Odpady zielone 73,5 % recyklingu
- Odpady opakowaniowe 48 % recyklingu
- Odpady organiczne z terenów wiejskich 54,48% recyklingu
zagospodarowane we własnym zakresie
- Odpady wielkogabarytowe 70 % zebranych selektywnie
- Odpady budowlane 60 % zebranych selektywnie
- Odpady niebezpieczne 80 % zebranych selektywnie
(ze strumienia odpadów komunalnych)

Działalność człowieka związana jest nierozdzielnie z produkcją odpadów a utrzymanie wysokich standardów życia jest niemożliwe bez prowadzenia właściwej gospodarki odpadami zarówno komunalnymi jak i przemysłowymi. Często są niebezpieczne dla zdrowia człowieka i mają znaczny wpływ na środowisko przyrodnicze. Odpady muszą być odpowiednio zagospodarowywane lub przetworzone.

Generalna zasada unieszkodliwiania odpadów poprzez ich składowanie, bezwzględnie winna być stosowana tylko do odpadów które nie można w żaden sposób przetworzyć.

System gospodarki odpadami na terenie gminy Zaklików należy rozwinąć, wspierając działania w kierunku rozwinięcia selektywnej zbiórki odpadów i zagospodarowania wyselekcjonowanych odpadów.

Należy doprowadzić do powstania systemu punktów selektywnej zbiórki, magazynowania i przerobu gruzu budowlanego.

Wszystkie podmioty wytwarzające odpady niebezpieczne powinny prowadzić ewidencję odpadów niebezpiecznych powstających w ich zakładach.

Uporządkowana gospodarka odpadami na składowisku odpadów wpływa nie tylko na poprawę stanu czystości wód, gleby i powietrza ale również wpływa na atrakcyjność danego terenu.

Należy również zwrócić szczególną uwagę na edukację ekologiczną w tym w zakresie gospodarki odpadami.

Zaleca się dalsze rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów opartej o system selekcji „u źródła”. Obecnie zbiórka selektywna prowadzona na terenie gminy Zakilków do selektywnej zbiórki odpadów stosowane są worki w kolorach: niebieski – papier, zielony - szkło kolorowe, żółty – tworzywa sztuczne. Worki do selektywnej zbiórki odpadów nieodpłatnie udostępnia gmina. Worki opróżniane są co cztery tygodnie.

Wysegregowane w wyniku selektywnej zbiórki - odpady kuchenne ulegające biodegradacji, osady ściekowe, odpady z przemysłu spożywczego, a także odpady tzw. zielone z porządkowania parków, ogrodów, terenów zielonych itd., powinny być kierowane do planowanego zgodnie z WPGO i PPGO Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Stalowa W. - Tarnobrzeg”. Do momentu powstania Zakładu odpady w większości powinny być kompostowane w gospodarstwach, w odpowiednio przygotowanych kompostownikach. Pozostałe odpady biodegradowalne będą odbierane przez ZUK w Zaklikowie i poddawane procesowi odzysku poprzez kompostowanie na wydzielonym placu na składowisku odpadów w Zaklikowie. W celu propagowania kompostowania na własne cele w gospodarstwach należy przeprowadzić w gminie odpowiednią akcję szkoleniową.

Prognoza zwiększającej się ilości odpadów organicznych na rozpatrywanym obszarze wskazuje między innymi na konieczność rozpowszechniania procesu kompostowania. Można rozpatrywać w warunkach gminy Zaklików prowadzenie procesu jednoetapowo w warunkach naturalnych jako metody najprostszego odzysku organicznej masy, w tym:

- kompostowanie domowe na własny użytek jako sposób minimalizacji ilości odpadów trafiających do ogólnego strumienia,
- kompostowanie w pryzmach napowietrzanych sztucznie lub poprzez przierzucanie.

Pozostałe odpady gromadzone będą w pojemnikach (w które w większości już wyposażeni są mieszkańcy gminy). Odpady będą wywożone tak jak to ma miejsce obecnie do na gminne składowisko odpadów w Zaklikowie, natomiast po jego zamknięciu na składowisko np. Stalowa Wola (Jamnica).

Realizacja planu będzie oznaczała dla środowiska zasadniczą redukcję zagrożeń i uciążliwości wynikających ze składowania odpadów. Ogólne zmniejszenie ilości odpadów niesegregowanych przeznaczonych do składowania oznaczać będzie zmniejszenie obciążenia dla środowiska.

Rozbudowa systemu segregacji odpadów i odzysku surowców wtórnych połączona z akcją edukacyjną przyczyni się do oszczędniejszego gospodarowania zasobami środowiska. Rozwiązanie problemu odpadów wielkogabarytowych, pełne zagospodarowanie gruzu budowlanego oraz zmniejszenie ilości odpadów mineralnych powstających w procesach grzewczych, przyczynią się do ochrony powierzchni ziemi.

Wdrożenie planu gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi, prowadzi do likwidacji niekontrolowanego deponowania ich w środowisku. W rezultacie zmniejszone

zostanie zagrożenie zanieczyszczenia gleb, wód, zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. Rozwiązanie gospodarki odpadami będzie zatem warunkiem skutecznej ochrony i wykorzystania zasobów krajobrazowych gminy, jak i ochrony zasobów wód podziemnych o potencjalnym znaczeniu użytkowym.

Opracowano prognozę zmian w gospodarce odpadami, z której wynika, że w nadchodzących latach następować będzie niewielki wzrost ogólnej ilości odpadów powstających na terenach gmin, z rosnącym udziałem frakcji organicznej, przejściowo może także nastąpić wzrost udziału tworzyw sztucznych oraz azbestu.

Najważniejszym zadaniem strategicznym gminy w zakresie gospodarki odpadami jest ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania. Służyć temu będzie szereg przedsięwzięć, m.in. doskonalenie rozwiązań organizacyjnych w zakresie segregacji odpadów i gospodarowania odpadami opakowaniowymi.

Część zadań wynika z konieczności włączenia się w regionalne i lokalne systemy gospodarki odpadami (np. działania w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów weterynaryjnych, działania w zakresie wydzielenia i wykorzystania odpadów opakowaniowych i biodegradowalnych, współpraca z sektorem MSP, działania edukacyjne itd.).

Podstawowymi celami w gospodarce odpadami przemysłowymi jest: ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w ostateczności ich bezpieczne składowanie. W realiach gminy Zaklików głównym celem gospodarki odpadami jest i będzie zintensyfikowanie działań organizacyjnych i technologicznych umożliwiających maksymalny, możliwy do osiągnięcia stopień odzysku wytwarzanych odpadów.

Odpady wielkogabarytowe

To odpady pochodzące z gospodarstw domowych i obiektów infrastruktury, które ze względu na duże rozmiary (stare meble, zużyty sprzęt gospodarstwa domowego, urządzenia elektroniczne) wymagają odrębnego systemu gromadzenia, odbioru i transportu.

Według założeń powiatowego planu gospodarki odpadami przewiduje się stopniowy rozwój systemu selektywnego gromadzenia celem dalszego przekazu (demontażu) dla odzysku i unieszkodliwiania.

System zbiórki odpadów wielkogabarytowych powinien opierać się na systemie modyfikowanym dopuszczającym zarówno możliwość okresowego (lub „na telefon”) odbioru bezpośrednio od właścicieli lub przekazanie starego sprzętu w punktach sprzedaży detalicznej przy zakupie nowego.

W gminie Zaklików zakłada się następujący rozwój systemu selektywnego gromadzenia odpadów wielkogabarytowych i uzyskanie następujących poziomów odzysku:

- 2009 rok - 44 %,
- 2010 rok - 50 %,
- 2011 rok - 55 %,
- 2012 rok - 60 %,
- 2019 rok - 75 %.

Odpady budowlano-remontowe pochodzące z sektora komunalnego

Odpady te zawierają najczęściej:

- odpady materiałów i elementów budowlanych i drogowych (gruz betonowy, ceglany, ceramiczny i asfaltowy) – 60 %,
- odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych – 8 %,
- odpady asfaltów, smół i produktów smołowych (pokrycia dachowe) – 7 %,
- złomy metaliczne – 5 %,
- gleba i grunt z wykopów (kamienie i żwir) – 15 %,
- odpady materiałów izolacyjnych – 5 %.

Nie ma możliwości całkowitego wyeliminowania powstania tego rodzaju odpadów „u źródła” przy wykonywaniu prac budowlanych i remontowych. Minimalizację powstawania tych odpadów można osiągnąć wprowadzając systemu gospodarowania odpadami, którego elementami są: zbiórka, transport, zagospodarowanie.

Zbiórką i transportem odpadów budowlanych z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku zajmować się powinni wytwórcy tych odpadów. Transportem odpadów z miejsca powstawania do zakładów unieszkodliwiania zajmować się będą wytwórcy lub specjalistyczne firmy transportowe. Zaleca się wykorzystywanie do recyklingu przewoźnego zakładu do kruszenia i przesiewania użytkowanego w zależności od potrzeb i miejsca nagromadzenia odpadu. Usługami w zakresie recyklingu gruzu budowlanego powinny

zajmować się, w ramach swojej działalności, firmy budowlane, bezpośrednio wykorzystujące otrzymane kruszywo na własne potrzeby.

Odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów budowlanych powinien zajmować się powstały zgodnie z PPGO Zakład Zagospodarowania Odpadów „Stalowa W. – Tarnobrzeg”. Zakład ten wyposażony będzie w linie do przekształcania gruzu budowlanego (kruszarńki, przesiewacze wibracyjne) i doczyszczanie dowiezionych odpadów budowlanych.

Przewiduje się następujące poziomy odzysku odpadów budowlano-remontowych w powiecie stalowowolskim:

- rok 2009 – 35 % wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych,
- rok 2010 – 40 % wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych,
- rok 2011 – 45 % wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych,
- rok 2012 – 50 % wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych,
- rok 2019 – 75 % wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych,

Odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie odpadów komunalnych

Aktualnie w województwie podkarpackim selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych wchodzących do strumienia odpadów komunalnych funkcjonuje w niewielkim zakresie. Podstawowym przedsięwzięciem jest zorganizowanie na terenie gminy systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych, obejmującego docelowo 100 % mieszkańców. Obowiązek wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych spoczywa na gminie. W ramach tego zadania w gminie Zaklików założono zorganizowanie Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON).

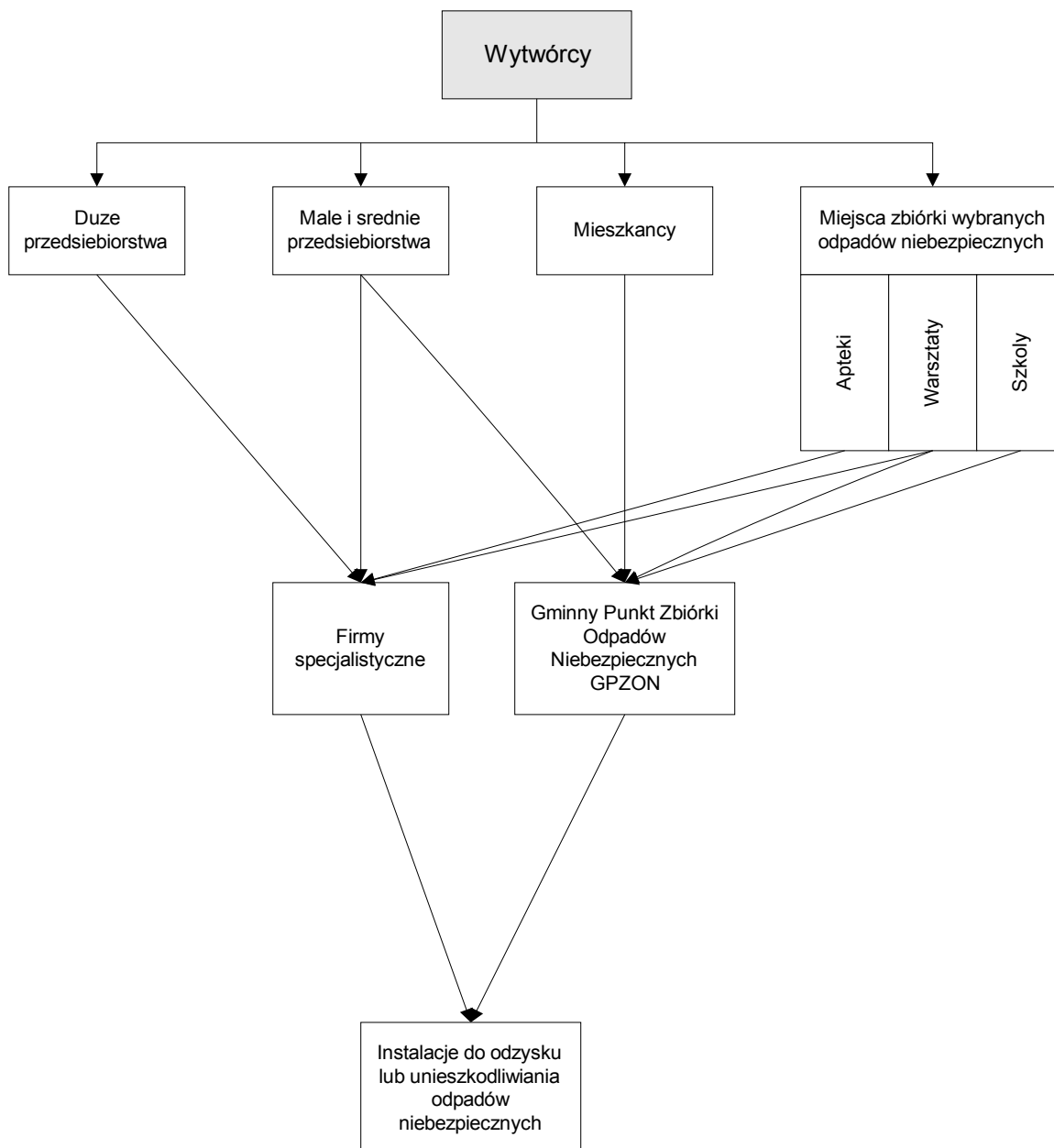
Na terenie GPZON gromadzone będą odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych, należą do nich: baterie i akumulatory, oleje odpadowe, odpady agrochemikaliów, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierając rtęć.

Na terenie GPZON magazynowane będą odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych przekazywane przez mieszkańców gminy. Odpady z punktu będą odbierane przez specjalistyczne firmy i będą wywożone do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania poszczególnych rodzajów odpadów. Punkt będzie odpowiednio

zabezpieczony przed dostępem osób postronnych oraz będzie tak zorganizowany aby nie wpływał negatywnie na środowisko.

GPZON będzie czynny w określone dni tygodnia.

Ryc. nr 6.1. Schemat przepływu odpadów niebezpiecznych w gminie Zaklików

Odpady z punktu będą odbierane przez specjalistyczne firmy i wywożone do instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania poszczególnych rodzajów odpadów.

Warunkiem koniecznym dla uzyskania efektów w zbiorce odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych jest gotowość mieszkańców do selektywnej zbiórki tych odpadów. Wymaga to przeprowadzenia odpowiednich akcji kształtowania świadomości społecznej oraz szkoleń w różnych środowiskach.

Odpady przemysłowe

Zmiany w ilości i rodzaju wytwarzanych w sektorze gospodarczym odpadów w perspektywie czasowej do roku 2020 zależą przede wszystkim od rozwoju poszczególnych rodzajów produkcji, usług i handlu. Zgodnie z KPGO wynika, że na każde 1 % wzrostu PKB przypada 2 % wzrostu ilości wytwarzanych odpadów.

Prognoza demograficzna dla gminy Zaklików zakłada nieznaczną tendencję wzrostową stałych mieszkańców gminy do roku 2020. Jednocześnie należy dodać, że średnia wieku mieszkańców gminy będzie wzrastać, co będzie skutkowało wzrostem popytu na usługi medyczne a w konsekwencji wzrost wytwarzanych odpadów z jednostek służby zdrowia.

Polityka państwa ukierunkowana będzie na likwidację szarej strefy w gospodarce odpadami, która obecnie szacowana jest na 5-8 % całości obecnego strumienia odpadów w Polsce (KPGO, Mon. Pol. z 2003 r. nr 11, poz. 159).

Ponadto dla produktów o wysokiej materiałochłonności i odpadowości oraz produktów zawierających substancje niebezpieczne dla środowiska upowszechnione zostaną oceny cyklu życiowego produktu.

Wyeksploatowane pojazdy, zużyte opony, oleje odpadowe, akumulatory i baterie

Prognoza ilości złomowanych pojazdów w skali kraju wykazała nieprzerwalny wzrost ilości złomowanych rocznie pojazdów. Brak jest szczegółowych danych i informacji pozwalających na przeprowadzenie prognozy w tym zakresie na terenie gminy. Należy wziąć pod uwagę, że w związku z naszym wstąpieniem do Wspólnoty Europejskiej i umożliwieniem importu starych wyeksploatowanych pojazdów, problem utylizacji wyeksploatowanych pojazdów będzie z roku na rok większy.

Podobnie jest ze zużytymi oponami, dla których brak jest danych aby przeprowadzić analizę ilości wytwarzanych tego typu odpadów na terenie gminy Zaklików.

Odpady olejowe, akumulatory i baterie również związane są z ilością utylizowanych pojazdów mechanicznych na terenie gminy.

Wszystkie rodzaje odpadów związane z utylizacją wraków samochodowych będą ulegały zwiększeniu.

Odpady zawierające azbest

Zasady postępowania z odpadami zawierającymi azbest reguluje ustawa o odpadach, ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o zakazie stosowania wyrobów azbestowych oraz m.in. rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 138, poz. 895 z 1998 r.) i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dotyczące zasad BHP przy usuwaniu i zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 45, poz. 280 z 1998 r.).

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, przyjęty przez Radę Ministrów dnia 15 marca 2010 roku zakłada, usunięcie do 2032 roku z terytorium Polski azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów azbestowych.

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie.

W programie usuwania azbestu założono:

- opracowywanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym,
- rozpowszechnienie informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- monitoring powietrza w szczególnie zagrożonych miejscach publicznych oraz oczyszczanie takich miejsc,
- monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

W powiecie stalowolskim oszacowano, że w latach 2003-2030 zbilansowane wielkości wytworzonych odpadów azbestowych wynosić będą 9000 Mg (PPGO, 2003 r.).

Na terenie gminy została przeprowadzona pełna inwentaryzacja obiektów z wbudowanymi materiałami zawierającymi azbest.

Szacunkowa ilość odpadów azbestowych na terenie gminy Zaklików wynosi ok. 2613,84 Mg. Stanowią je pokrycia azbestowo-cementowe o całkowitej powierzchni 174 256 m².

Na terenie gminy Zaklików nie istnieje składowisko odpadów azbestowych. Nie planuje się tu także budowy składowiska odpadów azbestowych. Obecnie, odpady azbestowe mogą być składowane na terenie powiatu stalowolskie na składowisku odpadów w Młynach gm. Radymno oraz składowisku odpadów Pysznica gm. Pysznica

Usuwanie odpadów zawierających azbest będzie realizowane w oparciu o wojewódzki, powiatowy i gminny program usuwania odpadów zawierających azbest.

Odpady zawierające PCB

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do końca 2010 roku mają zostać oczyszczone wszelkie urządzenia i instalacje zawierające PCB. Na terenie Gminy Zaklików występują odpady zawierające PCB w szczególności odpady o kodzie 13 03 01 oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory i nośniki ciepła zawierające PCB i 16 02 01 transformatory i kondensatory zawierające PCB) w jednym zakładzie - Huta Stalowa Wola - Fabryka Elementów Złącznych w Zaklikowie w ilości 2,27 Mg (urządzeń) i 0,07 Mg (olej z PCB).

Odpady medyczne i weterynaryjne

Zgodnie z danymi zawartymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami (2002 r.) należy założyć, że do roku 2019 systematycznie wzrastać będą ilości odpadów medycznych i weterynaryjnych. Masa tych odpadów powinna wzrosnąć na poziomie 10 – 15 % w stosunku do stanu istniejącego.

Pestycydy

Spośród odpadów zawierających pestycydy istotne znaczenie mają opakowania po środkach ochrony roślin. Trafiają one obecnie w większości do strumienia odpadów komunalnych. W związku z zapisami ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, producenci i importerzy są zobowiązani do odebrania na własny koszt tych opakowań. System zbiórki oparty będzie o punkt sprzedaży.

7. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

Każda gmina dąży do wypracowania takiej sytuacji, w której gospodarka odpadami będzie prowadzona efektywnie, przy jak najmniejszym obciążeniu budżetu gminy. Efektywne zarządzanie planuje się osiągnąć dzięki rozwiązaniu systemowemu, w którym poszczególne składniki systemu (gromadzenie odpadów, ich transport i unieszkodliwianie) będą funkcjonować spójnie, wzajemnie się dopełniając.

W celu technicznego i organizacyjnego zabezpieczenia wykonalności zadań własnych gminy w zakresie realizacji ustawy o odpadach, ustawy prawo ochrony środowiska, w długofalowej perspektywie czasu w ramach realizacji pracy określono najważniejsze priorytety działań w najbliższym okresie zmierzające do poprawy gospodarki odpadami w gminie.

Priorytety w zakresie gospodarowania odpadami:

1. Rozwój systemu gospodarki odpadami poprzez:
 - objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy,
 - wprowadzenie na terenie całej gminy selektywnej zbiórki odpadów,
 - wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
2. Wdrażanie systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi poprzez:
 - wprowadzenie selektywnej zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
 - zorganizowanie Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych.
3. Edukacja ekologiczna
4. Likwidacja „dzikich” składowisk odpadów

W ramach poszczególnych priorytetów i kompetencji tego szczebla administracji samorządowej określono szczegółowe zadania, których część wynika z konieczności włączenia się w regionalne i lokalne systemy gospodarki odpadami (np. działania w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu, odpadów weterynaryjnych, działania w zakresie wydzielenia i wykorzystania odpadów opakowaniowych i biodegradowalnych, itd).

8. Zadania, rodzaj realizacji przedsięwzięć oraz źródła środków finansowych

W oparciu o wytyczne Ministerstwa Środowiska (lipiec 2002 r.), konsultację z przedstawicielami Gminy, opracowano zestawienie celów, priorytetów i zadań środowiskowych (tj. zadania własne i koordynowane).

ZADANIA WŁASNE (W) – poprzez te zadania należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub części przez Gminę.

ZADANIA KOORDYNOWANE (K) – są to zadania związane z ochroną środowiska, które będą realizowane przez Gminę Zaklików, lecz nie finansowane. Zadania finansowane będą ze środków przedsiębiorstw, instytucji, gospodarstw domowych, oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego.

Działalność człowieka związana jest nierozdzielnie z produkcją odpadów a utrzymanie wysokich standardów życia jest niemożliwe bez prowadzenia właściwej gospodarki odpadami zarówno komunalnymi jak i przemysłowymi. Często są niebezpieczne dla zdrowia człowieka i mają znaczny wpływ na środowisko przyrodnicze. Odpady muszą być odpowiednio zagospodarowywane lub przetworzone.

Generalna zasada unieszkodliwiania odpadów poprzez ich składowanie, bezwzględnie winna być stosowana tylko do odpadów które nie można w żaden sposób przetworzyć.

System gospodarki odpadami na terenie gminy Zaklików należy nadal rozwijać, wspierając działania w kierunku dalszego wdrożenia selektywnej zbiórki odpadów i zagospodarowania wyselekcjonowanych odpadów.

Należy doprowadzić do zwiększenia powstania systemu punktów selektywnej zbiórki, magazynowania i przerobu gruzu budowlanego.

Wszystkie podmioty wytwarzające odpady niebezpieczne powinny prowadzić ewidencję odpadów niebezpiecznych powstających w ich zakładach.

Uporządkowana gospodarka odpadami na składowisku odpadów wpływa nie tylko na poprawę stanu czystości wód, gleby i powietrza ale również wpływa na atrakcyjność danego terenu (teren nie zalicza się do zdegradowanego).

Zadania prowadzące do poprawy w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Zaklików są ściśle powiązane z innymi zadaniami w tym m.in. z zadaniami z dziedziny edukacji ekologicznej.

Racjonalna gospodarka odpadami

W – zadania własne, Gmina jest realizatorem oraz ponosi koszty w całości lub w części

K – zadania koordynowane, Gmina jest współrealizatorem i nie finansuje zadania

Nazwa zadania w zakresie edukacji ekologicznej	W/K	Realizacja do roku 2010	Realizacja do roku 2020	Szacunkowy koszt wdrożenia całości zadania lub nakłady w skali roku	Źródła finansowania	Partnerzy
1	2	3	4	5	6	7
Stworzenie systemu gospodarki odpadami:	W				Budżet Gminy, FOŚiGW, EFRW	Organizacje pozarządowe
- prowadzenie składowiska odpadów w Zaklikowie		x		100 000/rok	Budżet Gminy,	
- zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów,		x		50 000	Budżet Gminy, FOŚiGW,	

Organizacja systemu zbiórki zwłok zwierzęcych	K	x			Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Gminy Powiatu, sąsiednie powiaty
Likwidacja dzikich wysypisk śmieci oraz utrzymanie czystości na szlakach turystycznych i ścieżkach rowerowych	W	x	x	50 000	Budżety gmin, podmioty odpowiedzialne	Gminy Powiatu, Właściciele terenów
Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów komunalnych	W		x	300 000	Budżet Gminy, FOŚiGW	
Organizacja systemu punktów selektywnej zbiórki, magazynowania i przerobu gruzu budowlanego	K	x	x		Odpowiedzialny podmiot	Gminy powiatu
Unieszkodliwianie przeterminowanych środków chemicznych znajdujących się w laboratoriach szkół podstawowych i gimnazjów na terenie gminy	W	x	x	1 000/rok	Budżet Gminy	
Doskonalenie systemu ewidencji odpadów niebezpiecznych powstających na terenie powiatu	K	x			Organizacje pozarządowe	Podmioty gospodarcze

Organizacja akcji szkoleniowych i promocja postaw proekologicznych w gospodarce odpadami	K	x	x		Budżet Powiatu, Kuratorium Oświaty, Organizacje pozarządowe	Gminy Powiatu, Kuratorium Oświaty, WODR
Propagowanie systemu zagospodarowania odpadów organicznych (biodegradowalnych) powstających na terenie gminy	W	x		1 000/rok	Budżet gminy, organizacje pozarządowe	Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski
Propagowanie systemu zagospodarowywania odpadów opakowaniowych powstających na terenie gminy	W	x	x	1 000/rok	Budżet gminy, właściciele obiektów organizacje pozarządowe	Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski
Opracowanie gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych po dokonaniu pełnej inwentaryzacji	W	x		2000	Budżet Gminy	Gminy Powiatu, właściciele obiektów
Realizacja gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych	W	x	x	20 000/rok	Właściciele obiektów, WFOŚiGW	Gminy Powiatu, właściciele obiektów

Organizacja i prowadzenie Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych na terenie gminy	W	x	x	10 000/rok	Budżet Gminy FOŚiGW	
Zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych	W	x	x	1 000/rok	Budżet gminy, właściciele obiektów	
Zorganizowanie selektywnej zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	W	x	x	1 000/rok	Budżet gminy, właściciele obiektów	

Harmonogram działań w dziedzinie ochrony środowiska w perspektywie krótko i długookresowej

Harmonogram uruchamiania środków finansowych dla zadań własnych gminy Zaklików został przedstawiony w poniższym zestawieniu. Szacowana suma nakładów związanych z realizacją zadań gminy w latach 2009-2012 wynosi 507 000 PLN, a w latach 2013 – 2020 wynosi 1 380 000 PLN.

Nazwa zadania	Środki finansowe w perspektywie czteroletniej		Środki finansowe w latach 2013-2020	Forma wsparcia	Źródło dofinansowania
	2009-2010	2011-2012			
Gospodarka odpadami (suma nakładów latach 2009-2020 = 930 000 PLN)					
Stworzenie systemu gospodarki odpadami:	250 000	100 000	800 000	dotacja + pożyczka	WFOŚiGW PFOŚiGW EFRW
Likwidacja dzikich wysypisk śmieci oraz utrzymanie czystości na szlakach turystycznych i ścieżkach rowerowych	20 000	20 000	10 000	dotacja	PFOŚiGW
Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów komunalnych	-	10 000	290 000	dotacja + pożyczka	Fundusze unijne FOŚiGW
Unieszkodliwianie przeterminowanych środków chemicznych znajdujących się w laboratoriach szkół podstawowych i gimnazjów na terenie gminy	2 000	1 000	8 000	dotacja + pożyczka	WFOŚiGW PFOŚiGW
Propagowanie systemu zagospodarowania odpadów organicznych (biodegradoalnych) powstających na terenie gminy	2 000	1 000	8 000	dotacja	WFOŚiGW PFOŚiGW
Propagowanie systemu zagospodarowywania odpadów opakowaniowych powstających na	2 000	1 000	8 000	dotacja	WFOŚiGW PFOŚiGW

terenie gminy					
Opracowanie gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	2 000	-	-	-	-
Realizacja powiatowego programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych	-	60 000	160 000	dotacja + pożyczka	WFOŚiGW PFOŚiGW
Organizacja i prowadzenie Punktu Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych na terenie gminy	20 000	10 000	80 000	dotacja	PFOŚiGW
Zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych	-	3 000	8 000	dotacja	WFOŚiGW PFOŚiGW
Zorganizowanie selektywnej zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	-	3 000	8 000	dotacja	WFOŚiGW PFOŚiGW

9. Analiza oddziaływania planu na środowisko

Plan zakłada odzysk lub unieszkodliwienie wszystkich odpadów powstających na terenie gminy w długim horyzoncie czasowym, a także usunięcie zagrożeń związanych z odpadami już nagromadzonymi i rekultywację terenu. Planuje się, że zorganizowaną zbiórką odpadów objęte zostanie 100 % mieszkańców gminy. Wprowadzona zostanie w szerokim zakresie selektywna zbiórka odpadów. Odpady komunalne powstające na terenie gminy będą wywożone na gminne składowisko odpadów w Zaklikowie a w latach następnych (po zamknięciu składowiska) do Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Stalowa W. – Tarnobrzeg”.

Realizacja planu będzie oznaczała dla środowiska zasadniczą redukcję zagrożeń i uciążliwości wynikających ze składowania odpadów. Ogólne zmniejszenie ilości odpadów niesegregowanych przeznaczonych do składowania oznaczać będzie zmniejszenie obciążenia dla środowiska.

Rozbudowa systemu segregacji odpadów i odzysku surowców wtórnych połączona z akcją edukacyjną przyczyni się do oszczędniejszego gospodarowania zasobami środowiska. Rozwiązanie problemu odpadów wielkogabarytowych, pełne zagospodarowanie gruzu budowlanego oraz zmniejszenie ilości odpadów mineralnych powstających w procesach grzewczych, przyczynią się do ochrony powierzchni ziemi.

Wdrożenie planu gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi, prowadzi do likwidacji niekontrolowanego deponowania ich w środowisku. W rezultacie zmniejszone zostanie zagrożenie zanieczyszczeniem gleb i wód, zarówno powierzchniowych jak podziemnych. Rozwiązanie gospodarki odpadami będzie zatem warunkiem skutecznej ochrony i wykorzystania zasobów krajobrazowych gminy, jak i ochrony zasobów wód podziemnych o potencjalnym znaczeniu użytkowym

Kompostowanie odpadów organicznych przyczyni się do uzyskania humusu, niezbędnego w rekultywacji terenów zdegradowanych lub stworzy możliwość jego gospodarczego wykorzystania.

Realizacja planu nie przyczyni się, na jakimkolwiek etapie, do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska.

10. Aspekty finansowe wdrażania planu

Analiza ekonomiczno-finansowa budżetu jest nieodłączną częścią Planu Gospodarki Odpadami, gdyż możliwości finansowania zadań infrastrukturalnych z budżetu gmin są ograniczone, a zadania inwestycyjne, które stoją przed samorządami są bardzo duże. Stan środowiska przyrodniczego w Polsce ulega jednak stopniowej poprawie dzięki wzrostowi nakładów inwestycyjnych na jego ochronę. Przeznaczenie środków w budżecie na daną inwestycję jest bardzo ważnym elementem planowania, gdyż samorząd finansuje różne strefy życia społeczności lokalnej. Mając świadomość znaczenia planowanych inwestycji dla poprawy stanu środowiska naturalnego stwierdza się, że wielkość projektowanych zamierzeń daleko wykracza poza możliwości finansowe, stąd też realizacja wnioskowanych zadań jest możliwa wyłącznie przy wspomagananiu ich wykonania ze źródeł zewnętrznych.

Podaż pieniądza na ochronę środowiska pochodzi z różnych źródeł i przybiera różne formy. Są to źródła wspierane przez budżet państwa i samorzady oraz źródła prywatne. Pierwsze z nich to instytucje korzystające z budżetu państwa, funduszy województw, powiatów i gmin oraz pozabudżetowe instytucje publiczne, które tylko w wyjątkowych przypadkach korzystają ze środków budżetu państwa. Drugą grupę stanowią instytucje sektora prywatnego, takie jak banki komercyjne, fundusze inwestycyjne, towarzystwa leasingowe, itp.

Formy finansowania inwestycji ekologicznych dostępne na rynku można podzielić na zobowiązania finansowe (kredyty, pożyczki, obligacje, leasing), udziały kapitałowe (akcje i udziały w spółkach) oraz dotacje.

Wśród zobowiązań finansowych najbardziej rozpowszechnione są pożyczki udzielane przez fundusze ekologiczne. Obligacje i leasing są formami, które wymagają większych doświadczeń i umiejętności podmiotu starającego się o te formy dofinansowania.

Dla gminy dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki o oprocentowaniu preferencyjnym udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin i powiatów,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych.

Osiągane przez Polskę coraz lepsze wyniki w ochronie środowiska są w dużej mierze efektem funkcjonującego systemu finansowania przedsięwzięć proekologicznych. Podstawę tego systemu stanowią przede wszystkim instytucjonalne fundusze ochrony środowiska i

gospodarki wodnej (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

W zakresie ochrony środowiska, rozwoju regionalnego i rozwoju wsi funkcjonują m. in. takie organizacje i fundusze jak:

- NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ - największa instytucja finansująca przedsięwzięcia ochrony środowiska o zasięgu ponad regionalnym i ogólnokrajowym w Polsce,
- WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ - dofinansowuje zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej z uwzględnieniem celów określonych w ustawie z dnia 27.04.2001 roku. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62 poz.627 z 2001 r.), Polityce Ekologicznej Państwa,
- FUNDACJA EKOFUNDUSZ - Fundacja finansująca projekty ekologiczne o znaczeniu ogólnokrajowym i szerszym ze środków pochodzących z ekokonwersji polskiego zadłużania,
- FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH – zajmuje się przedsięwzięciami związanymi z przystosowaniem nieużytków do produkcji rolniczej,
- FUNDUSZ LEŚNY – związany z działalnością Lasów Państwowych, wspiera zalesianie i badania naukowe związane z lasami,
- GLOBAL ENVIRONMENTAL FACILITI - światowa organizacja o charakterze kapitałowego funduszu celowego na rzecz ochrony środowiska,
- PROGRAM WWF DLA POLSKI - krajowe przedstawicielstwo międzynarodowej organizacji World Wild Fund,
- NARODOWA FUNDACJA OCHRONY ŚRODOWISKA - fundacja zajmująca się opracowaniem ekspertyz w zakresie ochrony środowiska oraz edukacją ekologiczną,
- FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA - Fundacja promuje działania na rzecz ekorozwoju,

- REGIONALNE CENTRUM EKOLOGICZNE NA EUROPE ŚRODKOWĄ I WSCHODNIĄ - wspomaga swobodną wymianę informacji oraz udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących ochrony środowiska.

W chwili obecnej, gdy Polska znajduje się w strukturach Unii Europejskiej, mamy możliwość korzystania z funduszy strukturalnych Unii i Funduszu Spójności. Fundusz ten przeznaczony jest na wsparcie szeroko pojętego transportu i ochrony środowiska. Jest on podstawowym instrumentem pomocowym samorządów w realizacji „dużych” zadań związanych z ochroną środowiska.

Na lata 2007-2013 UE przewiduje transfer środków finansowych na poziomie 13,8 mld EURO, z czego ponad 4,2 mld na realizację projektów z Funduszu Spójności. Planowane działania strukturalne są ujęte w Narodowym Planie Rozwoju (NPR). Przewidziane środki inwestycyjne w ramach NPR wynoszą 23 mld. EURO (13,8 mld z funduszy strukturalnych UE, ok. 6,2 mld EURO, krajowe środki publiczne i ok. 3 mld. z sektora prywatnego). Jednym z priorytetów NPR na lata 2007-2013 jest ochrona środowiska i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska. Priorytet ten będzie realizowany przez:

- część środowiskową Funduszu Spójności - 2,6-3,1 mld EURO (2,1 mld EURO wkład UE),
- Sektorowy Program Operacyjny: Ochrona środowiska i gospodarka wodna - 643 mln EURO (516 mln EURO środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - ERDF),
- inne programy operacyjne (szczególnie Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego - ZPORR).

Cel strategii dla Funduszu Spójności to wsparcie podmiotów publicznych w realizacji działań na rzecz poprawy stanu środowiska będące realizacją zobowiązań Polski wynikających z wdrażania prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej, poprzez dofinansowanie:

- realizacji indywidualnych projektów,
- programów grupowych z zakresu ochrony środowiska,
- programów ochrony środowiska rządowych i samorządowych.

Jednym z kryteriów uzyskania środków finansowych z Funduszu Spójności jest wielkość projektu, a mianowicie łączna wartość projektu powinna przekraczać 10 mln EURO.

Projekty o takiej wartości są w stanie zorganizować głównie średnie lub duże miasta bądź np. związki miast lub gmin.

Priorytetem 3 FS jest racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi. Przewidziana kwota środków na ten priorytet z UE wynosi 390,2 mln EURO (przy założeniu 19% udziału środków krajowych). Fundusze te ukierunkowane będą na finansowanie konkretnych inwestycji, których wyniki są zgodne z zapisami Dyrektywy Rady 91/156/EEC.

Priorytetem 2 w Sektorowym Programie Operacyjnym - Ochrona środowiska i gospodarka wodna jest Ochrona środowiska na obszarach zanieczyszczonych. Działanie 4 dotyczy zagospodarowania odpadów niebezpiecznych. W ramach tego priorytetu realizowane będą zadania, których nie można dofinansować z Funduszu Spójności. Wsparcie finansowe dotyczyć będzie, także podmiotów niepublicznych. Na ten priorytet przeznaczono 127 mln EURO.

W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Regionalnego wsparcie zostanie udzielone szerokiej gamie projektów z zakresu ochrony środowiska. Pomoc z zasobów funduszy strukturalnych i państwowych udzielana będzie głównie na projekty jednostek samorządu terytorialnego realizowane w powiązaniu ze wsparciem udzielanym dla wzmocnienia potencjału rozwojowego regionów. Wydatki w ramach działań wyniosą nie więcej niż 633,1 mln EURO, z tego wsparcie ze środków Funduszy Strukturalnych wyniesie 411,56 mln EURO, z czego ok. 70% zostanie przeznaczony na ochronę wód i gospodarkę wodną. W ramach działań dotyczących gospodarki odpadami na dofinansowanie mogą liczyć projekty ograniczający wpływ składowanych odpadów na powietrze atmosferyczne, wody i glebę poprzez:

- modernizację istniejących wysypisk komunalnych,
- budowę zakładów unieszkodliwiania odpadów (kompostowanie, spalarnie),
- wprowadzenie na szeroką skalę systemu powtórnego zagospodarowania odpadów,
- regionalne programy likwidacji niebezpiecznych i dzikich składowisk.

Beneficjentem końcowym w ramach działań będą samorzady wojewódzkie, powiatowe i gminne.

11. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Plan gospodarki odpadami dla gminy Zaklików winien być skorelowany z planem dla województwa podkarpackiego i powiatu stalowowolskiego.

Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Zaklików będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, oraz analizy przyczyn tych rozbieżności.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plan był aktualizowany nie rzadziej niż raz na 4 lata. Wójt Gminy Zaklików będzie oceniał co dwa lata stopień wdrożenia Planu natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonywania przedsięwzięć zdefiniowanych w planie.

Monitoring i ocena wdrażania planu wymagają przyjęcia wskaźników określających:

- wielkość strumienia odpadów,
- stopień odzysku i powtórnego wykorzystania odpadów,
- ekonomiczną efektywność przedsięwzięć na rzecz ograniczenia strumienia odpadów i zwiększenia stopnia odzysku,
- monitoring elementów środowiska związanych z gospodarką odpadami (np. dzikie wysypiska).

Wskaźniki te przyjęto mając na uwadze:

- limity wynikające z prognozy oraz wdrażania dyrektyw UE,
- limity i wskaźniki, jaki pojawiły się w planie gospodarki dla województwa podkarpackiego i powiatu stalowowolskiego,
- dotychczasowy stan środowiska gminy.

Nawiązując do planów gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego i powiatu stalowowolskiego przyjęto jako istotne wskazane poniżej wskaźniki.

Tabela nr 11.1. Wskaźniki monitoringu dla gminy Zaklików

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy
1	Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych (wsk.)	0,215 Mg/m/rok
2	Ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych (wsk.)	1,96 kg/m/rok
3	Ilość zebranych odpadów komunalnych w 2008 r.	556,17 Mg
4	Stopień objęcia mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów w 2008 r.	ok. 90 %
5	Ilość sołectw objętych zorganizowaną zbiórką odpadów	16
6	Ilość sołectw z wdrożoną zbiórką selektywną	16
7	Ilość odpadów zebranych selektywnie w 2008 r.	65,24 Mg
8	Ilość komunalnych oczyszczalni ścieków w 2008 r.	2
9	Ilość wytworzonych osadów ściekowych w 2008 r.	19,25 Mg
10	Ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji	-
11	Ilość odpadów niebezpiecznych zebranych w sposób selektywny (z potoku odpadów komunalnych)	b.d.
12	Ilość odpadów budowlanych zebranych selektywnie	0
13	Ilość odpadów wielkogabarytowych zebranych selektywnie	0
14	Ilość „dzikich” składowisk	b.d.
15	Ilość odpadów z sektora gospodarczego	b.d.
16	Ilość odpadów z sektora gospodarczego poddanych odzyskowi	b.d.
17	Ilość odpadów z sektora gospodarczego unieszkodliwianych przez składowanie	b.d.
18	Ilość odpadów z sektora gospodarczego unieszkodliwianych innymi metodami niż składowanie	b.d.
19	Ilość wytworzonych (usuniętych) odpadów zawierających azbest	- Mg
20	Nakłady na gospodarkę odpadami	- zł/m/rok
21	Ilość i charakter akcji edukacyjno-informacyjnych	liczba/opis

Na gminie spoczywa obowiązek włączenia się w działania w zakresie wojewódzkiego i powiatowego monitoringu gospodarki odpadami, m.in. poprzez dostarczanie informacji dla utworzenia i aktualizacji wojewódzkiej bazy danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami.

Wdrażania i monitorowanie systemu gospodarki odpadami na terenie gminy wymaga współpracy z podmiotami gospodarczymi działającymi na terenie gminy a także z samorządem powiatowym i wojewódzkim.

12. Streszczenie

Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla gminy Zaklików została opracowana zgodnie z wymaganiami określonymi w Ustawie o odpadach, w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami oraz z odpowiednimi dokumentami szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, w tym:

- Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego oraz Programem ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego,
- Planem Gospodarki Odpadami dla powiatu stalowowolskiego oraz Programem ochrony środowiska dla powiatu stalowowolskiego,
- Planem zagospodarowania przestrzennego gminy Zaklików oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaklików.

Plan zawiera analizę stanu gospodarki odpadami na terenie gminy, z której wynika, że na terenie gminy we wszystkich sołectwach wprowadzono zorganizowaną zbiórkę odpadów obejmującą ok. 90 % gospodarstw domowych. Nie wprowadzono natomiast jeszcze zbiórki selektywnej. Odpady odbierane są przez specjalistyczną firmę ZUK Zaklików i wywożone są na gminne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (komunalnych). Ze względu na niskie „uprzemysłowienie” gminy na jej terenie wytwarza się stosunkowo mało odpadów z sektora gospodarczego. Na terenie gminy nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i odpadów niebezpiecznych z sektora komunalnego.

W planie opracowano prognozę zmian w gospodarce odpadami, z której wynika że w nadchodzących latach następować będzie niewielki wzrost ogólnej ilości odpadów powstających na terenie gminy. W przyszłości należy się liczyć ze wzrostem problemu odpadów zawierających azbest.

Docelowy system gospodarki odpadami na terenie gminy Zaklików jest oparty o gminne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz Zakład Usług Komunalnych w Zaklikowie. W przyszłości planuje się zamknięcie i rekultywację gminnego składowiska odpadów w Zaklikowie. W kolejnych latach będą wprowadzane i rozwijane:

- selektywna zbiórka odpadów komunalnych,
- selektywna zbiórka odpadów wielkogabarytowych,
- selektywna zbiórka odpadów budowlanych,
- selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych z potoku odpadów komunalnych.

Najważniejszym celem gminy w zakresie gospodarki odpadami jest ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania. Realizacji tego celu ma służyć wprowadzenie zbiórki selektywnej wsparte odpowiednio prowadzoną akcją edukacyjno-informacyjną.

Priorytety w zakresie gospodarowania odpadami na terenie gminy Zaklików zdefiniowano następująco:

1. Rozwój systemu gospodarki odpadami, wprowadzenie zbiórki selektywnej
2. Wdrażanie systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi
3. Edukacja ekologiczna
4. Likwidacja „dzikich” składowisk odpadów

W ramach poszczególnych priorytetów i kompetencji tego szczebla administracji samorządowej określono szczegółowe zadania, których część wynika z konieczności włączenia się w regionalne i lokalne systemy gospodarki odpadami (np. działania w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu, odpadów weterynaryjnych, działania w zakresie wydzielenia i wykorzystania odpadów opakowaniowych i biodegradowalnych, itd).

Szczegółowe zadania z zakresu gospodarki odpadami zostały przedstawione w rozdziale 8. Wszystkie zadania podzielono na zadania własne gminy (w których gmina

uczestniczy finansowo) oraz zadania koordynowane (gmina jest współrealizatorem lecz nie finansuje zadania).

Analiza oddziaływania planu na środowisko wskazuje, że realizacja planu przyczyni się do ochrony powierzchni ziemi i zmniejszenia zagrożeń dla wód podziemnych i powierzchniowych. Jednocześnie realizacja planu nie przyczyni się do powstawania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska.

Realizacja zawartych w opracowaniu zadań możliwa będzie przy aktywnym zaangażowaniu społeczności lokalnej i organizacji społecznych. Realizacja zadań niesie również ze sobą konsekwencje finansowe dla mieszkańców gminy.

W celu oceny wdrażania planu założono prowadzenie monitoringu wprowadzania planu, który opierać się będzie na miernikach ilości odpadów zebranych, odzyskanych i unieszkodliwianych oraz na miernikach zawartych w planach gospodarki odpadami na szczeblu wojewódzkim i powiatowym.

Cele krótkoterminowe będą weryfikowane co 2 lata przy opracowywaniu raportu z wdrażania planu natomiast cele długoterminowe będą weryfikowane co 4 lata podczas opracowywania aktualizacji planu.

13. Spis wykorzystanych materiałów

1. „Gospodarka Odpadami niebezpiecznymi do planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego” Centrum Gospodarki Odpadami w Katowicach - Oddział Zamiejscowy IMB i GS w Warszawie i THERMEX. Centrum projektowo – produkcyjne instalacji proekologicznych Sp. z o. o. w Krakowie styczeń 2003
2. Raporty WIOŚ w Rzeszowie (za lata 2004, 2005, 2006)
3. Ochrona środowiska. GUS Warszawa, 2004, 2005, 2006
4. Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego za okres 29 .09.2003 r. do 31.12.2006 (2007)
5. Plan Gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012 -2019
6. Program ochrony Środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla powiatu stalowolskiego na lata 2006 – 2015.
7. Plan gospodarki odpadami dla gminy Zaklików na lata 2004 - 2015
8. Materiały z Urzędu Gminy w Zaklików
9. Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, MŚ Warszawa grudzień 2002 r.
10. Poradnik powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami, MŚ Warszawa 2002 r.
11. Poradnik do opracowania gminnego i powiatowego programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, PUW Gdańsk 1999 r.
12. www.gminypolskie.pl